

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Tiešsaistes seminārs «Valsts pārbaudes darbi latviešu valodā 2024./2025. mācību gadā»

Ineta Smilga

Valsts izglītības attīstības aģentūras

Valsts pārbaudījumu departamenta

Vispārējās izglītības valsts pārbaudījumu nodaļas vecākā eksperte

Semināra mērķis un valsts pārbaudes darbu grafiks 2024./2025.m.g.

Seminārs

2025.gada 23.aprīlī

«Valsts pārbaudes darbi latviešu valodā 2024./2025. mācību gadā»
*Semināra norises **mērķis** ir aktualizēt informāciju par:*

01

precizējumiem valsts
pārbaudes darbu
latviešu valodā
programmu saturā;

02

valsts pārbaudes darbu
latviešu valodā norises
darbību laikiem
2024./2025. mācību
gadā;

03

atbalsta iespējām
skolēniem līdz
eksāmenam un tā
laikā, atbrīvošanu no
VPD;

04

9. klases CE uzbūvi,
norisi un vērtēšanu;

05

optimālā mācību
satura apguves
līmeņa CE uzbūvi,
norisi un vērtēšanu;

06

augstākā mācību
satura apguves
līmeņa CE uzbūvi,
norisi un vērtēšanu.

Pirmdiena	Otrdiena	Trešdiena	Ceturtdiena	Piektdiena
21. aprīlis	22. aprīlis	23. aprīlis	24. aprīlis	25. aprīlis
Lieldienas		MD Bioloģija, Fizika, Ķīmija MD Dabaszinības.		Starpdisciplinārais darbs 9.klasei Diagnosticējošais darbs
28.aprīlis	29.aprīlis	30.aprīlis	1.maijs	2.maijs
5.maijs	6.maijs	7.maijs	8.maijs	9.maijs
Brīvdiena (4.maijs)		MD Bioloģija, Fizika, Ķīmija Dabaszinības (ppt)		
12. maijs	13. maijs	14. maijs	15. maijs	16. maijs
SOCIĀLĀS ZINĀTNES /r	latviešu valoda 9.kl./r.m (CE)	latviešu valoda 9.kl. m. (CE) ĶĪMIJA /r.	latviešu valoda 9.kl. m. (CE)	latviešu valoda 9.kl. m (CE) KULTŪRA UN MĀKSLA/r.
19. maijs	20. maijs	21. maijs	22. maijs	23. maijs
BIOLOĢIJA /r.	svešvaloda (angļu, vācu, franču) 9.kl./r.m. (CE)	MATEMĀTIKA V/O/ A 1.un 2.daļa svešvaloda (angļu, vācu) 9.kl./m. (CE)	MATEMĀTIKA A 3.un 4.daļa svešvaloda (angļu) 9.kl.m (CE)	
26. maijs	27. maijs	28. maijs	29. maijs	30.maijs
LATVIEŠU VAL. A/r. LATVIEŠU VAL. O /r./m	LATVIEŠU VAL.O / m.	matemātika 9.kl. (CE) LATVIEŠU VAL.O / m.	FIZIKA/r.	
2. jūnijs	3. jūnijs	4. jūnijs	5. jūnijs	6. jūnijs
ANĢĻU VAL. O./r., m. ANĢĻU VAL. A/r.	ANĢĻU VAL. O/m. FRANČU VAL. O/A/ r.m.	ANĢĻU VAL. O/m. ANĢĻU VAL. A/m.	ANĢĻU VAL. A/m. VĀCU VAL. O/A/r., m.	KRIEVU VAL. A /r.m.
9. jūnijs	10. jūnijs	11. jūnijs	12. jūnijs	13. jūnijs
DIZAINS UN TEHNOLOĢIJAS r.latviešu valoda 9.kl. (ppt)		VĒSTURE /r. svešvaloda 9.kl. (ppt)		ĢEOGRĀFIJA /r. matemātika 9.kl.(ppt)
16. jūnijs	17. jūnijs	18. jūnijs	19. jūnijs	20. jūnijs
PROGRAMMĒŠANA/r.	LATVIEŠU VAL.A/O(ppt) Starpdisciplinārais darbs 9.klasei Monitoringa darbs PPT	ĶĪMIJA (ppt)	SVEŠVALODA A/O (ppt)	SOCIĀLĀS ZINĀTNES (ppt)
23. jūnijs	24. jūnijs	25. jūnijs	26. jūnijs	27. jūnijs
LĪGO	LĪGO	BIOLOĢIJA (ppt)xxx Sertifikāti 9.klase	MATEMĀTIKA V/O/A(ppt) A 1.un 2.daļa	MATEMĀTIKA A(ppt) A 3.un 4.daļa
30. jūnijs	1. jūlijs	2. jūlijs	3. jūlijs	4. jūlijs
VĒSTURE (ppt) Sertifikāti 9.klasePPT	PROGRAMMĒŠANA (ppt)	DIZAINS UN TEHNOLOĢIJAS	FIZIKA (ppt) Sertifikāti 12	KULTŪRA UN MĀKSLA (ppt)

VIAA tīmekļvietnē atrodamā būtiskā informācija par VPD

Seminārs

2025.gada 23.aprīlī

Sākums > Darbības virzieni > Valsts pārbaudes darbi

Valsts pārbaudes darbi

▶ Atskaņot tekstu

Publicēts: 28.02.2025.
Atjaunināts: 04.04.2025.

Aktuālā informācija

[Skatīt vairāk →](#)

Valsts pārbaudes darbi 2024./2025. mācību gadā

[Skatīt vairāk →](#)

Valsts pārbaudes darbu uzdevumi

[Skatīt vairāk →](#)

Norises darbību laiki

[Skatīt vairāk →](#)

Biežāk uzdotie jautājumi par valsts pārbaudes darbiem

[Skatīt vairāk →](#)

Valsts pārbaudes darbu programmas

[Skatīt vairāk →](#)

Latvijas Skolu jaunatnes dziesmu
un deju svētki

Valsts valodas prasmes pārbaude

Vides izglītība

Vispārējā izglītība

Interešu izglītība

Pieaugušo izglītība

Profesionālā izglītība

Speciālā izglītība

Valsts pārbaudes darbi

Atbalsts audzināšanas darbībai

Atbalsts skolēnu izcilībai

Erasmus+

EEZ un Norvēģijas granti

Nordplus

Eurydice

Studēt gods

Valsts pārbaudes darbi

Atbalsts audzināšanas darbībai

Atbalsts skolēnu izcilībai

Erasmus+

EEZ un Norvēģijas granti

Nordplus

Eurydice

Studēt gods

Valdību stipendijas

Izglītības infrastruktūra

Karjeras atbalsts

Euroguidance

Skills konkursi

Study in Latvia

Studiju kredītu administrēšana

Norises darbību laiki

[Skatīt vairāk →](#)

**Biežāk uzdotie
jautājumi par valsts
pārbaudes darbiem**

[Skatīt vairāk →](#)

**Valsts pārbaudes darbu
programmas**

[Skatīt vairāk →](#)

**Valsts pārbaudes darbu
statistika**

[Skatīt vairāk →](#)

VIAA atbalsta vietne

Darba laiks: katru darba
dienu no 9.00 līdz 17.00,
Tālrunis: +371 66051908, e-
pasta adrese:
atbalsts@viaa.gov.lv

[Skatīt vairāk →](#)

**Valsts pārbaudes darbu
jaunumu arhīvs VISC
tīmekļvietnē**

[Skatīt vairāk →](#)

Atbalsta pasākumi un atbrīvojums no VPD kārtošanas

Seminārs

2025.gada 23.aprīlī

Atbalsta pasākumi

Noteikumi par centralizēto eksāmenu saturu un norises kārtību (MK 398, IV)

- Gan 9.klases pārbaudes darbu, gan vidējās izglītības pakāpes pārbaudes darbu norisē nosaka atšķirīgus pārbaudes darbu norises darbību laikus un atbalsta pasākumus izglītojamiem, kuriem ir valsts pedagoģiski medicīniskās komisijas vai pašvaldības pedagoģiski medicīniskās komisijas (turpmāk – pedagoģiski medicīniskā komisija) atzinums par atbilstošas speciālās izglītības programmas īstenošanu vai pedagoģiski medicīniskās komisijas, logopēda, skolotāja logopēda, speciālā pedagoga, izglītības vai klīniskā psihologa atzinums par izglītojamam nepieciešamajiem atbalsta pasākumiem mācību procesa un valsts pārbaudes darbu laikā.
- Atbalsta pasākumus nosaka ar izglītības iestādes vadītāja rīkojumu, pamatojoties uz pilngadīga izglītojamā vai nepilngadīga izglītojamā likumiskā pārstāvja iesniegumu, kas līdz attiecīgā mācību gada 1.martam iesniegts izglītības iestādes vadītājam.

Atbalsta pasākumi

Noteikumi par centralizēto eksāmenu saturu un norises kārtību (MK398, IV)

- Pārbaudes **darbos piemēro tos atbalsta pasākumus, kādus izglītojamais ir saņēmis izglītības programmas īstenošanas procesā** un kuru piemērošanu paredz MK 556. noteikumi «Prasības vispārējās izglītības iestādēm, lai to īstenotajās izglītības programmās uzņemtu izglītojamos ar speciālām vajadzībām» un VIAA izstrādātie «Pārbaudes darbu norises darbību laiki» (PDNDL).
- Par atbalsta pasākumu piemērošanu izglītojamam pārbaudes darbā **izglītības iestāde ne vēlāk kā vienu mēnesi** pirms attiecīgā pārbaudes darba norises dienas **VPS ieraksta izglītojamam pārbaudes darbā piemērojamos atbalsta pasākumus.**
- **Izglītības iestādei nav jāsaskaņo ar VIAA izglītojamiem nepieciešamie atbalsta pasākumi 9. klases vai vidējās izglītības pakāpes valsts pārbaudījumos. Atzīmē VPS.**
- Ja 9.klases izglītojamais vai izglītojamais vidējās izglītības pakāpē, kuram ir **runas vai dzirdes traucējumi, kuru dēļ nevar kārtot kādu no valodu centralizēto eksāmenu daļām**, tad attiecīgā eksāmena daļas norises dienā izglītības iestādes vadītājs sastāda **aktu par izglītojamā nepiedalīšanos centralizētā eksāmena klausīšanās daļā vai mutvārdu daļā**, ko pievieno centralizētā eksāmena materiāliem, kurus izglītības iestāde nosūta uz VIAA. **Izglītojamā eksāmena kopvērtējumu aprēķina no to eksāmenu daļu rezultātiem, no kurām izglītojamais nav bijis atbrīvots.**

Atbalsta pasākumi

VPD norises darbību laiki

CENTRALIZĒTAIS EKSĀMENS LATVIEŠU VALODA 9.KLASEI 2025. gada 13.-16.maijs DARBA NORISES DARBĪBU LAIKI

Latviešu valoda 9. klasei Centralizētais eksāmens

Skolēnam ar speciālām vajadzībām, kuram ir Valsts pedagogiski medicīniskās komisijas vai pašvaldības pedagogiski medicīniskās komisijas atzinums par atbilstošas izglītības programmas īstenošanu vai pedagogiski medicīniskās komisijas, logopēda, skolotāja logopēda, speciālā pedagoga, izglītības vai klīniskā psihologa atzinums par izglītojamam nepieciešamajiem atbalsta pasākumiem mācību procesa un valsts pārbaudes darbu laikā.

Rakstu daļa
13. maijs plkst. 10.00

Rakstu daļas saturs

Eksāmenam ir viens variants.

Skolēniem jāveic 17 uzdevumi eksāmena 1. daļā, 1 uzdevums eksāmena 2. daļā.

Eksāmena materiāli

Skolēnam 1 A3 formāta (3 lpp.) tekstu lapa un 1 A3 formāta (4 lpp.) skolēna darba lapa 1. daļai.

1 A4 formāta (1 lpp.) darba materiāla lapa un 1 A4 formāta (2 lpp.) atbilžu lapa 2.daļai.

Atbalsta pasākumi

VPD norises darbību laiki

Laika pagarinājums 30% vai 50%	Veicamās darbības
9.30	Izglītības iestādes vadītājs • eksāmena vadītāja(-u), eksāmena novērotāja(-u) un skolēnu pārstāvju klātbūtnē atver aploksni ar eksāmena materiāliem; • pārbauda 1. daļas skolēna darba lapu un tekstu lapu skaitu; • izsniedz eksāmena 1. daļas skolēna darba lapas un tekstu lapas eksāmena vadītājam(-iem). Eksāmena vadītājs(-i) • nodrošina, lai to lietošana eksāmena norisē notiktu, ievērojot normatīvos aktus, kas regulē ierobežotas pieejamības informācijas aizsardzību.
9.45	Skolēni darbu veic atsevišķā telpā. Eksāmena vadītājs • uzaicina skolēnus kodu secībā ienākt eksāmena telpā, pārbauda personu apliecinošu dokumentu vai skolēna statusu apliecinošu dokumentu (piemēram, skolēna apliecība, skolēna karte), izsniedz skolēnam lapiņu ar vārdu, uzvārdu un koda numuru.

Atbalsta pasākumi

VPD norises darbību laiki

10.00– 150 min (30%) 170 min (50%)	Skolēni veic eksāmena 1. daļu. Eksāmena vadītājs • vps.gov.lv elektroniski aizpilda izglītojamo kodu sarakstu – atzīmē skolēnu piedalīšanos eksāmena 1. daļā. Starpbrīdis(-ži) pēc nepieciešamības. Starpbrīdī skolēni atstāj eksāmena telpu. Eksāmena vadītājs ir atbildīgs par eksāmena materiāliem tā laikā.
____.____ 10 min pirms daļas beigām	Eksāmena vadītājs • atgādina, ka pēc 10 minūtēm būs jānodod 1. daļas skolēna darba lapas.
____.____	Eksāmena vadītājs • paziņo 1. daļas beigas; • savāc 1. daļas skolēna darba lapas un teksta lapas; • paziņo starpbrīdi.

Atbalsta pasākumi

Noteikumi par centralizēto eksāmenu saturu un norises kārtību (MK398, IV)

Biežāk izmantotie atbalsta pasākumi

- laika pagarinājums (30 vai 50%)
- lielā druka (A4 → A3)
- atgādnes
- datorraksts
- konsultants/ asistents
- atbrīvojums no valodu eksāmena klausīšanās daļas vai mutvārdu daļas, ja skolēnam ir dzirdes vai runas traucējumi

Atbalsta pasākumi

Noteikumi par centralizēto eksāmenu saturu un norises kārtību (MK398, IV)

Atbalsta pasākumi Ukrainas civiliedzīvotājiem

- Matemātikā tekstu lapa ukraiņu valodā, jāpilda latviski
- Latviešu valodā – laika pagarinājums
- Svešvalodu eksāmenos nav piemērojami atbalsta pasākumi
- Pērējos eksāmenos – elektroniskās vārdnīcas (datoros)

Speciālā izglītība

▶ Atskaņot tekstu

Publicēts: 17.03.2025.
Atjaunināts: 18.03.2025.

Aktuālā informācija

[Skatīt vairāk →](#)

Programmu paraugi speciālajā izglītībā

[Skatīt vairāk →](#)

Pašvaldību pedagoģiski medicīniskās komisijas

[Skatīt vairāk →](#)

Valsts pedagoģiski medicīniskā komisija

[Skatīt vairāk →](#)

Metodiskie materiāli

[Skatīt vairāk →](#)

Latvijas Skolu jaunatnes dziesmu
un deju svētki

Valsts valodas prasmes pārbaude

Vides izglītība

Vispārējā izglītība

Interesu izglītība

Pieaugušo izglītība

Profesionālā izglītība

Speciālā izglītība

Valsts pārbaudes darbi

Atbalsts audzināšanas darbībai

Atbalsts skolēnu izcilībai

Erasmus+

EEZ un Norvēģijas granti

Nordplus

Eurydice

Studēt gods

VISC izstrādātie metodiskie materiāli

Pēdējās izmaiņas – 14.03.2023.

Ikvienu sadaļā ievietoto metodisko materiālu iespējams atrast, izvēloties tā veidu un/vai datni (formātu), kā arī lodziņā "Meklēt" ierakstot jebkuru vārdu vai frāzi, kura ietverta metodiskā materiāla nosaukumā vai anotācijā.

Rādīt ierakstus

Meklēt:

Izvēlieties Izvēlieties

Materiāla nosaukums, anotācija u.c. informācija	Materiāla veids	Datne
Atbalsta komandas darba organizācija izglītības iestādē	Metodiskie ieteikumi	PDF
Atbalsta pasākumu nodrošināšana vispārējās izglītības iestādēs	Metodiskie ieteikumi	PDF
Iespējamais sadarbības mehānisms agrīnai speciālo vajadzību noteikšanai	Metodiskie ieteikumi	PDF
Ieteikumi iekļaujošas izglītības īstenošanai	Metodiskie ieteikumi	PDF
Individuālā izglītības programmas apguves plāna sastādīšana un īstenošana	Metodiskie ieteikumi	PDF
Informācija par Latvijā standartizētiem testiem bērna intelekta un pamatprasmju izvērtēšanai	Informatīvs materiāls	PDF
Metodiskie ieteikumi speciālistiem (logopēds, psihologs, speciālais pedagogs) dokumentu sagatavošanai (papildināts)	Metodiskie ieteikumi	PDF
Metodiskās rekomendācijas pašvaldību pedagoģiski medicīnisko komisiju sēžu darba organizēšanai	Metodiskās rekomendācijas	PDF
Rīcības shēma atbalsta pasākumu nodrošināšanai izglītības iestādēs	Informatīvs materiāls	PDF
Skolēnu uzvedība un spēja atgūties pēc negatīvas pieredzes (angliski: <i>resilience</i>)	Video materiāls	Video
Vecākiem par bērna attīstību	Informatīvs materiāls	PDF

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Atbalsta pasākumi

Ieteikumi skolotājiem un speciālistiem!

Atbalsta pasākumi sniedz iespēju skolēnam ar speciālām vajadzībām būt līdzvērtīgā situācijā ar pārējiem pārbaudes darba kārtotājiem, nevis dod viņiem priekšrocības.

Atbalsta pasākumu mērķis nav uzlabot skolēna sniegumu, bet gan nodrošināt viņam iespēju atbilstoši spējām parādīt apgūtās zināšanu un prasmes.

Visiem skolēniem ar speciālām vajadzībām valsts pārbaudes darbos ir nodrošināts pagarināts darba izpildes laiks (atbilstoši traucējuma veidam 30% – 100%) un biežāki starpbrīži. Citi atbalsta pasākumi valsts pārbaudes darbos skolēniem ar speciālām vajadzībām tiek nodrošināti atbilstoši traucējuma veidam.

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Atbalsta pasākumi

Atbildes sagatavošanai ir iespējams izmantot arī atgādnēs. **Atgādne** ir īsā, koncentrētā veidā sniegta vizuāla informācija, kas skolēnam ar speciālām vajadzībām palīdz veikt uzdevumu.

Atgādnēs var būt

Likumi (piemēram, pareizrakstības likumi)

Sakarības (piemēram, mēru sakarības matemātikā)

Formulas (piemēram, matemātikā, fizikā)

Algoritmi (norādījumi, kā veikt noteiktu uzdevumu)

Shēmas (piemēram, dzimtajā valodā, ģeogrāfijā)

Tabulas (piemēram, reizināšanas tabula)

Paraugi (piemēram, teikuma locekļu pasvītrojumu paraugi latviešu valodā)

Ieteikumi skolotājiem!

Atgādņu izmantošanā mācību procesā – skolēniem ir jāmāca kā tajās orientēties, kā izmantot tālāk atgādnēs atrasto informāciju. Atgādnēs var būt individuālā komplektā vienam skolēnam, var būt skolēnu grupai un var būt pieejamas arī klasē pie sienas visu skolēnu izmantošanai.

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

VALSTS PĀRBAUDES DARBU NORISES DARBĪBU LAIKI

Pielikumi

Centralizētie eksāmeni

**2024./2025.
mācību gads**

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

1. pielikums	
Ieteicamie atbalsta pasākuma veidi izglītojamiem ar veselības traucējumiem	3
2. pielikums	
Centralizēto eksāmenu veikšana datorā, ja skolēns fiziskā traucējuma dēļ nevar rakstīt.....	4
3. pielikums.	
Atbalsta pasākumi Ukrainas civiliedzīvotājiem, kuri kārtot centralizēto eksāmenu.....	5
4. pielikums	
Mutvārdu daļas norise sagatavošanās telpā.....	6
5. pielikums	
Akts par saņemto centralizēto eksāmenu materiālu sadali	7
6. pielikums	
Centralizētā eksāmena atbilžu lapas paraugs un tā aizpildīšanas nosacījumi.....	8
7. pielikums	
Eksāmena norises novērotāja iesniegums.....	10
8. pielikums	
Izglītojamā paskaidrojums	11
9. pielikums	
Akts par izglītojamo nepiedalīšanos kādā no eksāmena daļām	12
10. pielikums	
Akts par izglītojamo nepiedalīšanos mutvārdu daļā.....	13
11. pielikums	
Par izglītojamo kodu sarakstiem	14
12. pielikums	
<i>Chromebook</i> konfigurēšana domēna administratora konsolē A. <i>KIOSK</i> režīms un	
B. aizliegums autorizēties lietotājam lokāli	15
13. pielikums	
<i>Windows</i> operētājsistēmas <i>Take a test mode</i> aktivizēšana tiešsaistē	20
14. pielikums	
Izglītības iestādes vadītāja pienākumi un atbildība.....	21
15. pielikums	
Eksāmena darba vadītāja pienākumi un atbildība	22

Atbrīvošana no valsts pārbaudes darbiem par vispārējo izglītību

Kārtība, kādā izglītojamie atbrīvojami no noteiktajiem valsts pārbaudījumiem (MK 31)

Līdz 1.martam atbrīvo

2.2. speciālists (psihiatrs, neirologs vai hematoonkologs) vai ārstu konsīlijs

Ne vēlāk kā mēnesi līdz pirmajam valsts pārbaudes darbam ar ministres lēmumu

5. sportistu - sporta federācijas pārstāvētā olimpiskā sporta veida valsts pieaugušo izlases komandas dalībnieku

6.2. patvēruma meklētāju, bēgli, ja izglītojamais uzsācis mācības tajā pašā mācību gadā, kad izsniegts attiecīgā statusa apliecinošais dokuments

Līdz eksāmena norisei atbrīvo

2.3. ārstējošais ārsts, ja izglītojamais pēc attiecīgā mācību gada 1. marta vai valsts pārbaudījumu norises laikā akūtas saslimšanas, infekcijas vai traumas radīto veselības traucējumu dēļ ārstējas stacionārā ārstniecības iestādē vai ambulatori un tādējādi neapmeklē izglītības iestādi.

Atbrīvojumus VPS varēs ierakstīt arī eksāmena norises laikā.

VPS jāieraksta visi skolēni, kuri tiek atbrīvoti no valsts pārbaudes darbiem.

! Ja skolēns atbrīvots no valsts pārbaudes darbiem, nedrīkst kārtot nevienu valsts pārbaudes darbu, ja izziņā nav citu ierakstu. (MK 31 , anotācija)

Eksāmens latviešu valodā 9.klasei

Seminārs

2025.gada 23.aprīlī

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Latviešu valoda 9. klasei 2025.g.

Latviešu valoda 9.klase

Centralizētā eksāmena programma

2024./2025.m.g.

Latviešu valoda 9.klasei Centralizētā eksāmena programma

Saturs

<https://www.visc.gov.lv/lv/media/28320/download?attachment>

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Latviešu valoda 9. klasei 2025.g.

4. tabula. Eksāmena saturs un uzbūve

Daļa	Uzdevumu skaits	Maksimālais punktu skaits	Daļas īpatsvars (%)	Izpildes laiks (min)
1. Teksta satura un valodas līdzekļu analīze	16 – 18	50	50	110
2. Tekstveide	1	30	30	90
3. Mutvārdu runa	1	20	20	5 – 10

Latviešu valoda 9. klasei 2025.g.

3.1. Teksta satura un valodas līdzekļu analīze

Eksāmena 1. daļā tiek vērtēti šādi SR veidi:

- zināšanas un izpratne,
- valodas kvalitāte.

Skolēnam tiek piedāvāts viens vai divi teksti vai teksta fragmenti (turpmāk – teksti). Tie ir publicistikas funkcionālā stila teksti vai cita veida informatīvi teksti vai fragmenti. Tekstos ietverti dažādi valodas līdzekļi, kurus var analizēt no funkcionālā, semantiskā un strukturālā viedokļa.

Teksta satura un valodas līdzekļu analīzes daļā iekļauti 16 – 18 uzdevumi, lai katra uzdevuma izpildei skolēns varētu veltīt vismaz piecas minūtes. Uzdevumi ir dažādi to sarežģītības un izziņas darbības līmeņa pakāpes ziņā. Uzdevumi veidoti atbilstoši tekstu saturiskajam un valodiskajam piedāvājumam, līdz ar to tajos ir iekļauti eksāmena satura elementi, kas ir uzskatāmi identificējami un raksturojami izvēlētajos tekstos. Teksta satura un valodas līdzekļu analīzes uzdevumi ietver jautājumus, kas atbilst standartā definētajiem satura moduļiem un SR.

“Saziņa kontekstā” – 10 %

- Saziņas tēmas un situācijas izpratne.
- Valodas līdzekļu piemērotība saziņas situācijai.

“Teksts un tekstveide” – 15 %

- Teksta idejas, satura izpratne.
- Viedokļa izpratne, argumentācija.

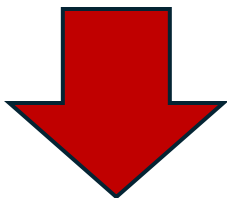

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Latviešu valoda 9. klasei 2025.g. (eksāmena programma)

Mutvārdu runas struktūra.

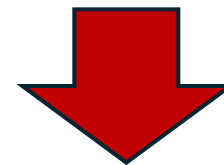
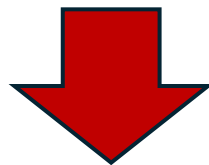
1. Runas **ievadā** skolēns nosauc tematu, pamato tā izvēli, temata personisko un/vai sabiedrisko nozīmīgumu un aktualitāti.
2. Runas **galvenajā daļā** skolēns argumentācijai izmanto:
 - informatīvu tekstu vai literāru darbu, kas saistīts ar izvēlēto tematu;
 - faktus par sabiedriskajām un/vai kultūras norisēm Latvijā/pasaulē;
 - savu pieredzi.
3. Runas **nobeigumā** skolēns formulē vienu vai vairākas atziņas/secinājumus par izvēlēto tematu.
*Runas laikā skolēns drīkst izmantot iepriekš pierakstītu plānu un/vai runas saturam atbilstošus atslēgvārdus.
*Jāievēro runas ilgums (3-5 minūtes).
4. Pēc runas skolēns sniedz izvērstas un pamatotas atbildes uz diviem intervētāja jautājumiem.

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Latviešu valoda 9. klasei 2025.g. (eksāmena programma)

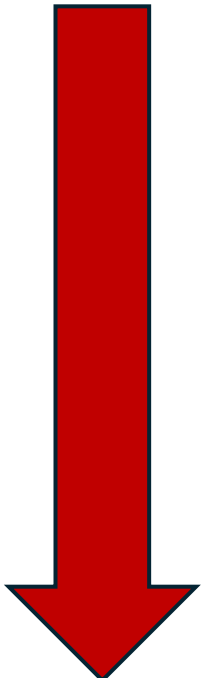
Runas tematu skolēns izvēlas patstāvīgi. Runas saturu skolēns patstāvīgi sagatavo pirms pārbaudījuma, ievērojot doto runas struktūru. Vērtēšanas kritēriji neparedz vērtēt runas iemācīšanos no galvas vai tās deklamēšanu.

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Latviešu valoda 9. klasei 2025.g. (eksāmena programma)

Mutvārdu daļas intervētājs noklausās skolēna runu un formulē divus jautājumus par dzirdēto. Intervētājs jautājumus var uzdot:

-
- par temata aktualitāti,
 - par temata izvēles pamatojumu,
 - par izmantoto informatīvo vai literāro tekstu,
 - par nobeigumā formulētajiem atzinumiem/secinājumiem,
 - informācijas precizēšanai par runā ietvertajiem faktiem vai apgalvojumiem, temata izpētes gaitu (kur/kā iegūta informācija, kā izvērtēts un runai piemērots izvēlētais materiāls u.c.),

vai arī formulēt citus saziņas situācijai atbilstošus jautājumus.

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Noteikumi par centralizēto eksāmenu saturu un norises kārtību

39. Eksāmena **mutvārdu daļas vērtētājs ir** citas izglītības iestādes attiecīgā mācību priekšmeta pedagogs. Ja pašvaldība nevar nodrošināt citas izglītības iestādes pedagogu, tad mutvārdu daļas vērtētājs var būt izglītības iestādes attiecīgā mācību priekšmeta vai jomas pedagogs.

43. Pašvaldības atbildīgā amatpersona nodrošina, ka mutvārdu daļas vērtētājs ne vēlāk kā nedēļu līdz attiecīgā eksāmena norisei tiek iepazīstināts ar centra apstiprinātajiem mutvārdu daļas vērtēšanas kritērijiem. Mutvārdu daļas vērtētājs līdz attiecīgā eksāmena norisei informācijas sistēmā apliecina, ka ir iepazinies ar mutvārdu daļas vērtēšanas kritērijiem.

(MK 21.03.2023. noteikumu Nr. 129 redakcijā)

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

97. Eksāmena mutvārdu daļas vērtētājs:

97.1. eksāmena telpā noklausās izglītojamā atbildi, novērtē to saskaņā ar vērtēšanas kritērijiem un ieraksta vērtējumu informācijas sistēmā, neapspriežot to ar eksāmena mutvārdu daļas intervētāju;

97.2. nodrošina eksāmena mutvārdu daļas materiālu uzglabāšanu un neaizskaramību izglītības iestādē starpbrīžu laikā.

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Latviešu valoda 9. klasei 2025.g. (eksāmena programma, publicēta 2025.g.janvāra sākumā)

Atbilstoši Ministru kabineta Ministru kabineta 2018. gada 27. novembra noteikumiem Nr. 747 “Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu un pamatizglītības programmu paraugiem” 27.¹2. ~~punktam – valsts pārbaudes darbā vērtējums nav iegūts, ja darba kopvērtējums 2024./2025. mācību gadā ir mazāks nekā 15 procenti.~~ 15% eksāmenā iekļauto testelementu (15 punkti no 100 maksimāli iespējamajiem) reprezentē minimālo prasību kopumu. Šo prasību izpilde apliecina skolēna spēju izmantot galvenās valoddarbības prasmes, piemēram, lasīt, rakstīt, runāt vismaz virspusējās mācīšanās līmenī (1.–2. līmenī SOLO taksonomijā). Eksāmena 1.daļā tie ir uzdevumi, kuru rīcības vārdi ir: atrast, izrakstīt, izvēlēties (no teksta vai piedāvātajiem variantiem), minēt (no teksta), atzīmēt tekstā atrastu informāciju. Eksāmena 2. daļā skolēns raksta pārspriedumu atbilstoši izvēlētajam tematam vismaz 120 vārdu apjomā. 3.daļā skolēns formulē viedokli, sniedz tā īsu pamatojumu, demonstrējot valodas kā domāšanas līdzekļa un saziņas līdzekļa pamatfunkciju, neizceļot valodas individualitāti un atbilstmi literārajām normām.

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Latviešu valoda 9. klasei 2025.g.

Latviešu valoda 9.klase

Centralizētā eksāmena programma

2024./2025.m.g.

Pielikumi

1.pielikums 2. daļa (tekstveide) Pārspriedums Vērtēšanas kritēriji (30 punkti)

Vērtēšanas kritērijs	Snieguma apraksts, līmenis, punkti			
	I	II	III	IV
1.Temata atklāsme	1 punkts	2 punkti	3 punkti	4 punkti
0 punktu, ja darbs neatbilst pārsprieduma žanra domrakstam un/vai tematam. Darbs netiek vērtēts.	Saturs daļēji atbilst tematam un pārsprieduma žanram (dominē vēstījuma un/vai apraksta elementi). Skatījums uz problēmu/jautājumu ir vienkāršots un virspusējs. Izteiktās domas ir frāžainas.	Saturs atbilst tematam un pārsprieduma žanram, taču problēma/jautājums atklāts virspusēji, ir novirze no temata. Spriedumi ir trafareti/neveikli, nav iekļauti secinājumi.	Saturs atbilst tematam un pārsprieduma žanram, taču temats ir sašaurināts vai paplašināts. Patstāvīgi spriedumi un secinājumi, taču tie pilnībā neatklāj problēmas/jautājuma būtību un autora personisko attieksmi.	Pārsprieduma saturs pilnībā atbilst tematam. Jautājumi aplūkoti plaši, loģiski un saprotami; tekstā ietverti patstāvīgi spriedumi un secinājumi, atklāta autora personiskā attieksme, atziņas, vērtējums.

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Latviešu valoda 9. klasei 2025.g.

Eksāmenā atbildi nevērtē, ja:

- uzdevums nav izpildīts,
- pārsprieduma teksts neatbilst kādam no piedāvātajiem tematiem,
- pārspriedums neatbilst apjomam (mazāk par 120 vārdiem),
- uzdevuma izpildē pilnībā ignorēti uzdevuma nosacījumi,
- atbildē ietverti cilvēka cieņu aizskaroši izteikumi,
- atbildes teksts nav izlasāms,
- atbildē ir vērojamas plaģiāta pazīmes.

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Atbilde vērtē, ja rakstīts ar drukātajiem burtiem. Vārdā, kas jāsāk ar lielo sākuma burtu, burtam jābūt lielākam nekā vārda pārējie burti. Ja tā nav – ortogrāfijas kļūda vārdos, kuri jāraksta ar lielo sākuma burtu. Piem.,

VASARA LATVIJĀ IR SKAISTU PIEDZĪVOJUMU LAIKS.

Latviešu valoda 9. klasei 2025.g.

Mutvārdu runas vērtēšanas kritēriji (20 punkti)**

Vērtēšanas kritērijs	Snieguma apraksts, līmenis, punkti			
	I	II	III	IV
	1 punkts	2 punkti	3 punkti	4 punkti
1. Temata atklāsme un runas ilguma ievērošana (vērtē tikai runā)	Temats nav pilnībā izprasts, skatījums ir virspusējs, bezpersonisks. Vērojamas novirzes no temata un/vai nav ievērots runas ilgums, runa ir īsāka par 3 minūtēm.	Temats tikai daļēji ir atklāts runas saturā. Runa nav mērķtiecīga, pieļautas novirzes no temata. Runātāja personiskā attieksme tiek atklāta daļēji, temata aktualitāte nav atklāta; vai nav atklāta runātāja personīgā attieksme, temata aktualitāte ir daļēji atklāta. Runas ilgums pamatā ir ievērots, vai arī vērojamas nelielas nobīdes.	Temats ir nosaukts, izprasts un atklāts teksta saturā, taču tas ir paplašināts vai sašaurināts. Runātāja personiskā attieksme un/vai temata aktualitāte tiek atklāta daļēji. Runas ilgums (3 – 5 minūtes) ir ievērots.	Temats ir nosaukts, izprasts un skaidri atklāts teksta saturā. Ir atklāta runātāja personiskā attieksme, temata aktualitāte tiek atklāta un pamatota. Runas ilgums (3 – 5 minūtes) ir ievērots.
2. Runas uzbūve un runas plūdums (runas plūdumu vērtē gan runā, gan saziņā)	Runas uzbūve tikai daļēji atbilst saziņas situācijai, tajā nav iekļautas vairākas teksta daļas (ievads, nobeigums). Runa ir haotiska. Runā ir nemotivētas pauzes. Runa ir monotona.	Runas uzbūve pamatā atbilst saziņas situācijai, taču tā nav pilnībā pārdomāta, tajā nav iekļauta kāda teksta daļa (ievads, nobeigums). Starp teksta daļām nav ievērota loģiska sasaiste. Var būt pauzes, meklējot vārdus. Pārspīlēti izmanto balss intonācijas. Būtiski atšķiras intonācija un paužu izmantojums runā un saziņā.	Runas uzbūve atbilst saziņas situācijai, saturs ir plānveidīgs un secīgi izklāstīts, tomēr atsevišķas teksta daļas nav proporcionālas – tās ir pārāk izvērstas vai sašaurinātas (piemēram, pārāk garš/īss ievads vai nobeigums). Dažkārt var būt pauzes, meklējot precīzāku izteiksmi. Cenšas izmantot balss intonāciju.	Runas uzbūve pilnībā atbilst saziņas situācijai. Runa ir strukturēta, teksta daļas (ievads, galvenā daļa, nobeigums) ir saturiski saistītas un samērīgas. Runā brīvi un pārliecinoši. Maina balss intonācijas, lai uzsvērtu teiktā jēgu.

Latviešu valoda 9. klasei 2025.g.

3. Argumentēšana (vērtē tikai runā)	1 punkts	2 punkti	3 punkti	4 punkti
	Runā izmanto vispārīgus apgalvojumus, nepamato tos ar faktiem. Runa ir bezpersoniska. Nav sasaistes ar informatīvu tekstu vai literāru darbu.	Argumentēšanai izmanto tikai personisko pieredzi vai tikai faktus par sabiedriskajām un/vai kultūras norisēm Latvijā/pasaulē. Pamatojumam neizmanto informatīvu tekstu vai literāru darbu, kas saistīts ar izvēlēto tematu.	Argumentēšanai izmanto personisko pieredzi un vismaz vienu saprotami formulētu faktu par sabiedriskajām un/vai kultūras norisēm Latvijā/pasaulē. Izmanto vispārīgu informāciju no informatīva teksta vai literāra darba, kas saistīts ar izvēlēto tematu.	Argumentēšanai izmanto personisko pieredzi un skaidri un precīzi formulētus faktus par sabiedriskajām un/vai kultūras norisēm Latvijā/pasaulē. Pamatojumam izmanto informatīvu tekstu vai literāru darbu, kas saistīts ar izvēlēto tematu.
4. Vārdu krājums un gramatika* (vērtē gan runā, gan saziņā)	1 punkts	2 punkti	3 punkti	4 punkti
*0 punktu - vārdu krājums ierobežots, traucē uztvert stāstījumu, neveido atbildi.	Nepietiekams vārdu krājums un grūtības vārdu izvēlē, izklāstot temata saturu un atbildot uz jautājumiem. Runas situācijai un komunikācijas nolūkam nepiemērots vārdu lietojums un pēc formas vienveidīgi izteikumi. Runā pieļauj nozīmīgas vārdu krājuma un/vai gramatikas kļūdas, kas traucē uztvert stāstījumu un atbildes uz jautājumiem. Atbildes uz jautājumiem formulētas neskaidri, nepabeigtos teikumos vai frāzēs. Nav saskaņots laiks, dzimte, locījumi.	Pietiekams vārdu krājums, lai izklāstītu skaidri runas saturu un atbildētu uz jautājumiem; taču atsevišķos gadījumos ir grūtības precīzu vārdu izvēlē, izpaužas liekvārdība. Runā pieļauj vārdu krājuma un/vai gramatikas kļūdas, kas apgrūtina uztvert stāstījumu un atbildes uz jautājumiem. Atbildot uz jautājumiem, vārdu krājums un valodas lietojums būtiski atšķiras no sagatavotā stāstījuma.	Pietiekams vārdu krājums, lai izklāstītu runas saturu un atbildētu uz jautājumiem; runas situācijai un komunikācijas nolūkam atbilstošs vārdu lietojums. Runā un atbildēs uz jautājumiem pieļauj vārdu krājuma un/vai gramatikas kļūdas, bet tās netraucē uztvert stāstījumu un atbildes uz jautājumiem.	Plašs, bagāts vārdu krājums (piemēram, sinonīmi, frazeoloģismi un citi iederīgi valodas līdzekļi). Runas situācijai un komunikācijas nolūkam atbilstošs vārdu lietojums, kas ļauj brīvi, skaidri un pārliecinoši izteikties par tematu un atbildēt uz jautājumiem. Runā un atbildēs uz jautājumiem pieļauj dažas nebūtiskas vārdu krājuma un/vai gramatikas kļūdas.

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Latviešu valoda 9. klasei 2025.g.

Latviešu valoda 9.klase

Centralizētā eksāmena programma

2024./2025.m.g.

5. Saziņa (jautājumu izpratne un atbildes uz jautājumiem)*	1 punkts	2 punkti	3 punkti	4 punkti
*0 punktu, ja nespēj vai atsakās atbildēt uz jautājumiem.	Atbild vismaz uz vienu jautājumu. Jautājumus izprot daļēji, nespēj skaidri formulēt savu atbildi.	Atbild uz abiem jautājumiem. Jautājumus izprot, taču atbildes ir īsas, formālas vai pārāk vispārīgas.	Atbild uz abiem jautājumiem. Jautājumus izprot, domu izklāsts skaidrs, taču kāda no atbildēm daļēji atklāj viedokli, attieksmi, vērtējumu.	Atbild izvērsti, precīzi un skaidri uz abiem jautājumiem. Spēj brīvi pamatot savu viedokli, attieksmi, vērtējumu.

*****Runas traucējumus, akcentu un neverbālos izteiksmes līdzekļus nevērtē.***

Atbildi nevērtē, ja

uzdevums nav izpildīts vai tā izpildē ignorēti uzdevuma nosacījumi;
atbildē ir ietverti cilvēka cieņu aizskaroši izteikumi.

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Latviešu valoda 9.klasei

CENTRALIZĒTAIS EKSĀMENS LATVIEŠU VALODA 9.KLASEI 2025. gada 13.-16.maijs DARBA NORISES DARBĪBU LAIKI

Latviešu valoda 9. klasei Centralizētais eksāmens

Rakstu daļa
13. maijs plkst. 10.00

Rakstu daļas saturs

Eksāmenam ir viens variants.

Skolēniem jāveic 17 uzdevumi eksāmena 1. daļā, 1 uzdevums eksāmena 2. daļā.

Eksāmena materiāli

Skolēnam 1 A3 formāta (3 lpp.) tekstu lapa un 1 A3 formāta (4 lpp.) skolēna darba lapa 1. daļai.

1 A4 formāta (1 lpp.) darba materiāla lapa un 1 A4 formāta (2 lpp.) atbilžu lapa 2.daļai.

2. daļas uzdevumu (2.daļas darba materiāls) izglītības iestāde saņems 13. maijā plkst.11.30, kad izglītības iestādes VPS lietotājs izglītības iestādes vadītāja tiešā klātbūtnē lejupielādē 2. daļas darba materiālu (1 A4 formāta lapas darba materiāls, kas paredzēts 1 skolēnam), pavairo atbilstoši skolēnu skaitam un nodod izglītības iestādes vadītājam.

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

9.50	Eksāmena vadītājs iepazīstina skolēnus ar eksāmena norisi.
9.55	Eksāmena vadītājs - izdala skolēniem eksāmena 1. daļas skolēna darba lapas un tekstu lapas; - uzaicina skolēnus pārbaudīt izdalīto eksāmena materiālu komplektāciju, kā arī ierakstīt koda numuru 1. daļas skolēna darba lapās; - atgādina, ka pēc eksāmena 1. daļas skolēna darba lapas tiks nosūtītas

VIAA

1

*Dienu pirms norises pārbaudīt [Lietotāju atbalsta dienesta tīmekļa vietnē](#), vai nav veiktas izmaiņas!

CENTRALIZĒTAIS EKSĀMENS LATVIEŠU VALODA 9.KLASEI
2025. gada 13.-16.maijs
DARBA NORISES DARBĪBU LAIKI

	uz VIAA, kur tās tiks skenētas un sagatavotas vērtēšanai tiešsaistē. Tāpēc ieraksti skolēna darba lapās jāveic skaidri un salasāmi ar pildspalvu, kuras serdenis vai tinte ir neizdzēšamā tumši zilā vai melnā krāsā katra uzdevuma atbildei paredzētajā vietā ;
	- informē, ka, ja nepieciešams piezīmes, pasvītrojumus un atbilžu uzmetumus var rakstīt tekstu lapā, ieraksti 1. daļas tekstu lapā netiks vērtēti; - uzaicina skolēnus izlasīt tekstus tekstu lapā un veikt eksāmena 1. daļas uzdevumus skolēna darba lapā.
10.00–11.50 (110 min)	Skolēni veic eksāmena 1. daļu. Eksāmena vadītājs vps.gov.lv elektroniski aizpilda izglītojamo kodu sarakstu – atzīmē skolēnu piedalīšanos eksāmena 1. daļā.

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Latviešu valoda 9. klasei 1. daļa 2024.g.

1. uzdevums (1 punkts).

Atzīmē ar „X”, kuru lomu var uzskatīt par H. Liepiņa mūža lomu!

Gesta Berlings	
Hamlets	
Romeo	
Tots	
Ričards III	
Miškins	

7. uzdevums (2 punkti).

Izskaidro pēdiņu lietojumu teikumos!

Savu nonākšanu teātrī H. Liepiņš
ataino grāmatā „Pēr, tu melo!”.

3. uzdevums (3 punkti).

Aizpildi tabulu, izrakstot no teksta 9. rindkopas nepieciešamo vārdu/vārdu savienojumu!

Antonīms vārdam „mazas”

11. uzdevums (6 punkti).

Turpini iesāktos jautājumus tā, lai uz tiem varētu atbildēt ar pilnu teikumu, izmantojot informāciju no 5. rindkopas!

1. Kad

14. uzdevums (4 punkti).

Uzraksti un pamato trīs teikumos savas domas par iespējamām grūtībām aktiera profesijā!

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Latviešu valoda 9. klasei 1. daļa 2024.g.

7. Tad Harija liktenī iejaucās karš. Sešpadsmit gados jaunieši iesauca vācu gaisa spēku izpalīgos, kur viņš pieredzēja īstas kara šausmas. Kad 1946. gada rudenī Hariju atbrīvoja,¹ viņš atgriezās Rīgā un pieteicās Dailes teātrī,² un arī veiksmīgi sāka tajā strādāt. Apcerot savu nonākšanu teātrī,³ Liepiņš atmiņu grāmatā *Pēr, tu melo!* raksta: „Droši vien toreiz es vēlējos paspīdēt apkaimes meiteņu priekšā. Protams,⁵ arī pārbaudīt savas iespējas.”

12. uzdevums (5 punkti).
Ievieto vārdu atbilstošajā formā!

Nr. p. k.	Teikums	Ievietojamais vārds
1.	Jaunieši, _____ izrādi „Pēr, tu melo”, kurā galveno lomu atveidoja Harijs Liepiņš!	noskatīties

9. uzdevums (3 punkti).
Uzraksti dotajiem teksta piemēriem atbilstošas H. Liepiņa rakstura īpašības!

Teksta piemērs	Rakstura īpašība (lietvārds)
Viņš nemeklēja aplinkus ceļus, lai veidotu karjeru.	
Toreiz es vēlējos paspīdēt apkaimes meiteņu priekšā.	
Uz mēģinājumiem dodas kā uz malkas zāģēšanu ar fuksīti.	

10. uzdevums (3 punkti).

Pamato, kā tu saproti H. Liepiņa teikto par vecmāmiņu: „Viņa bija mana pirmā lielā partnere dzīvē un mākslā!” Pievērs uzmanību pasvītrotajiem vārdiem!

14. uzdevums (4 punkti).

Uzraksti un pamato trīs teikumus savas domas par iespējamām grūtībām aktiera profesijā!

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Latviešu valoda 9.klasei

CENTRALIZĒTAIS EKSĀMENS LATVIEŠU VALODA 9.KLASEI

2025. gada 13.-16.maijs

DARBA NORISES DARBĪBU LAIKI

12.20-12.25	Eksāmena vadītājs • aicina skolēnus ienākt eksāmena telpā; • izdala skolēniem eksāmena 2. daļas atbilžu lapas, darba materiāla lapas; • uzaicina 2. daļas atbilžu lapās ierakstīt skolēna koda numuru; • atgādina, ka tiks vērtēti tikai ieraksti atbilžu lapā un ka ir jāuzraksta izvēlētajā temata virsraksts un jāsaskaita vārdi uzrakstītajā tekstā, vārdu skaits jāieraksta tam paredzētajā vietā 2. daļas atbilžu lapā; • uzmetumus skolēni veic darba materiāla lapā; tā uz VIAA nav jāsūta un ieraksti tajā netiks vērtēti.
12.25-13.55 (90 min)	Skolēni veic eksāmena 2. daļu. Eksāmena vadītājs • elektroniski vps.gov.lv aizpilda izglītojamo kodu sarakstu – atzīmē skolēnu piedalīšanos eksāmena 2. daļā.
13.40 	Eksāmena vadītājs atgādina, ka • pēc 15 minūtēm būs jānodod 2. daļas atbilžu lapas; • ir jābūt uzrakstītam izvēlētajā temata virsrakstam; • ir jāsaskaita vārdi uzrakstītajā tekstā un vārdu skaits jāieraksta tam paredzētajā vietā 2. daļas atbilžu lapā.

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Latviešu valoda 9. klasei 2. daļa 2024.g.

Atbilžu lapa

2. daļa. Tekstveide (pārspriedums)

Izvēlies vienu no tematiem, kurus izsniegs eksāmena darba vadītājs, un uzraksti pārspriedumu!
Darba apjoms – 250–300 vārdu.

Argumentācijai izmanto vismaz 2 vai 3 kultūras/literatūras un/vai nozīmīgu sabiedrisko norišu faktus un personisko pieredzi!

Uzraksti izvēlētajā temata virsrakstu!

Kad pārsprieduma teksts ir pabeigts, saskaiti vārdus tekstā un ieraksti vārdu skaitu tīrraksta lapā tam paredzētajā vietā.

Maksimālais punktu skaits – 30 punkti.

Vārdu skaits: 315

Mērķtiecība – ceļš uz panākumiem.

Šodien es vēlos dalīties savā mīlestībā pret baletu. Man balets nav tikai klasiski skaists dejas veids, tas ir maģisks māksla veids, kas aizrauj mani dziļi un sirdi. Un, kad es esmu mājās, es gribu dejot katru brīvo minūti. Un katru reizi, kad es redzu balerīnas uz Operas un baleta teatra skatuves, kā arī dažādos konkursos, mana sirds no sajūsmas pakļūst ļoti stipri, jo viņu grācija, kustību vieglums un elegances efekts mani ik reizi pārsteidz. Es sapņoju kļūt par tikpat talantīgu baletdejotāju kā balerīnas uz Operas un baleta teatra skatuves, un zinu dažus savus favorītus: Elza Heimane un Annija Kopšteale. Man ir arī mīļākie baleta darbi: „Riekstnodis”, „Gulbiņu ezers” un „Apburta princese”. Un viņi iegremdē mani mūzikas un deju pasaulē visus izrādes laikus.

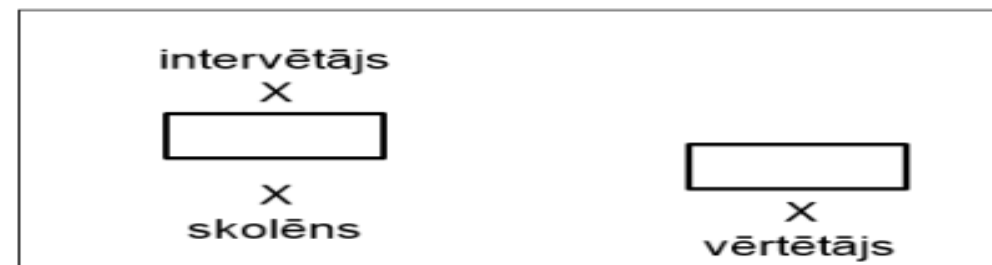

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Latviešu valoda 9.klasei

CENTRALIZĒTAIS EKSĀMENS LATVIEŠU VALODA 9.KLASEI
2025. gada 13.-16.maijs
DARBA NORISES DARBĪBU LAIKI

Eksāmena dalībnieku izvietojums mutvārdu daļas norises telpā

Mutvārdu daļa

14., 15. un 16. maijs plkst. 9.00, 13. maijs plkst.15.00

Eksāmena mutvārdu daļas saturs

Skolēns veic vienu uzdevumu – atbild iepriekš sagatavotu runu (3-5 minūtes) un izvērsti atbild uz diviem jautājumiem, ko uzdod mutvārdu daļas intervētājs (apmēram 2 minūtes).

Eksāmena mutvārdu daļas materiāli

Skolēnam – A5 formāta lapa – mutvārdu runas struktūra.

Skolotājam – mutvārdu runas vērtēšanas kritēriji – 1 A4 (2 lpp.) formāta lapa, vērtēšanas protokols A4 formāta lapa (atbilstoši izglītojamo un grupu skaitam).

Mutvārdu daļas materiāli būs pieejami lejupielādei VPS.

13.maijā plkst. 14.30 izglītības iestādes VPS lietotājs izglītības iestādes vadītāja tiešā klātbūtnē lejupielādē mutvārdu daļas materiālus (ja mutvārdu daļa notiek 14., 15. vai 16.maijā, tad izglītības iestādes vadītājs nodrošina mutvārdu daļas materiālu uzglabāšanu atbilstoši normatīvo aktu, kas regulē ierobežotas pieejamības informācijas aizsardzību, prasībām).

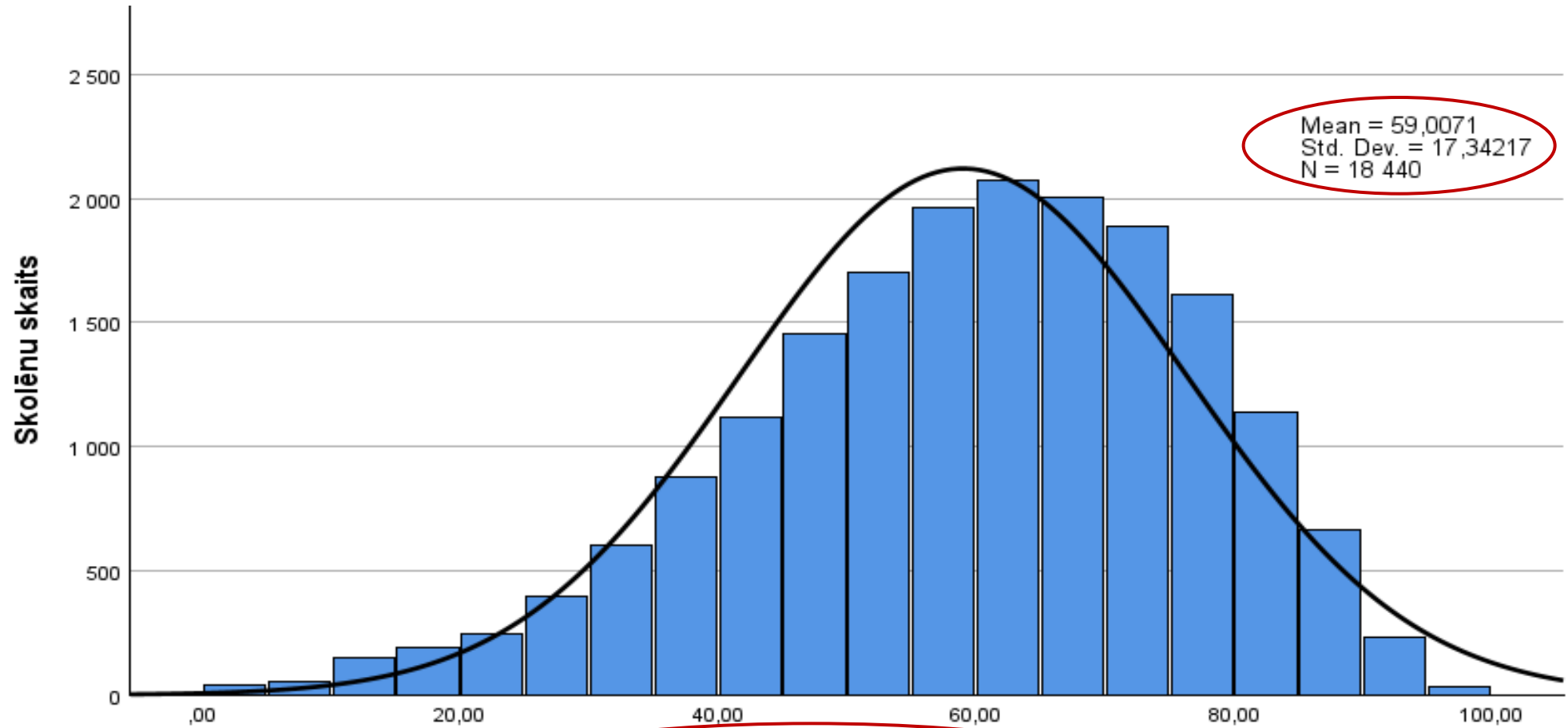
Izglītības iestādes vadītājs

- nodrošina skolēna un skolotāja materiālu pavairošanu atbilstoši skolēnu skaitam grupās.

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Latviešu valoda 9. klasei

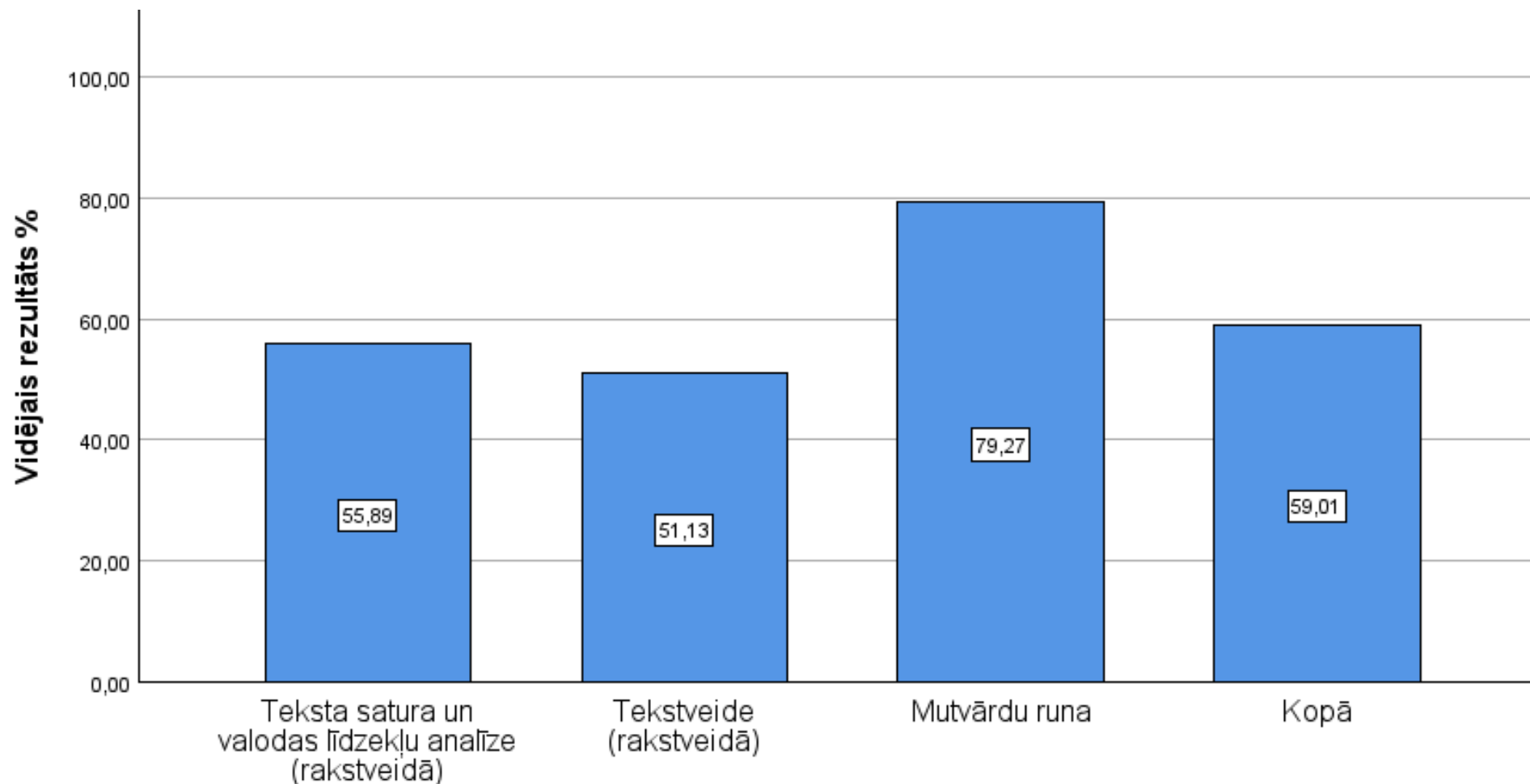

Eksāmens latviešu valoda 9. klasei
2023./2024. m.g.
Kopvērtējums %

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Latviešu valoda 9. klasei

Eksāmens latviešu valoda 9. klasei
2023./2024. m.g.
Daļu salīdzinājums

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Latviešu valoda 9. klasei 2025.g.

15% *sliekšņa sasniegšanai skolēnam jāiegūst vismaz 15 punkti visā eksāmena darbā kopumā, tādēļ*

- *nevajadzētu atstāt nepildītus uzdevumus, 1. daļā uzdevumus ir iespējams veikt pa soļiem, izpildot vismaz daļēji, ja pietrūkst zināšanu un prasmju paveikt visu,*
- *2. daļā, veidojot pārsprieduma tekstu, ir jāsasniedz vismaz 120 vārdu apjoms, lai teksts tiktu vērtēts un tam noteikti ir jābūt par vienu no 3 piedāvātajiem tematiem, nekādā ziņā ne par savu iepriekš sagatavoto tematu vai savas mutvārdu runas tematu, jo šajā gadījumā arī apjomam pilnībā atbilstošs teksts netiks vērtēts, jo nebūs atbilstības tematam,*
- *3. daļai – mutvārdu runai ir iespējams sagatavoties iepriekš, ievērojot mutvārdu runas struktūru, kas ir pieejama visu mācību gadu.*

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Latviešu valoda 9. klasei 2025.g.

- *Eksāmena darba struktūra, norise un vērtēšana (izņemot vienu kritēriju mutvārdu daļā) tiek saglabāta.*
- ***Eksāmena norise plānota 13.05.(r. + m.), 14.05., 15.05., 16.05.2025. (m.).***
- ***Sekmīgam pamatizglītības posma noslēgumam CE jāsasniedz 15% sliekšnis, sertifikātu par pamatizglītību pieejamība plānota no 25.06.2025.***
- ***Pieteikšanās prioritāri viena CE vērtēšanai, aizpildot anketu VPS.***
- ***Vērtēšana plānota no 03.06.2025.(standartizācijas sanāksmes diena) līdz 16.06.2025.***

Eksāmens latviešu valodā optimālajā mācību satura apguves līmenī

Seminārs

2025.gada 23.aprīlī

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Latviešu valoda optimālajā mācību satura apguves līmenī 2025. gadā

Valsts pārbaudes darbu programmas

▶ Atskaņot tekstu

Publicēts: 25.06.2020.

Atjaunināts: 18.02.2025.

2024./2025. mācību gads

Valsts izglītības satura centrs saskaņā ar Ministru kabineta 2022.gada 5.jūlija noteikumu Nr.398 „Noteikumi par centralizēto eksāmenu saturu un norises kārtību” 14. un 15. punktu publicē 2024./2025. mācību gadam šādas valsts pārbaudes darbu programmas.

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Latviešu valoda optimālajā mācību satura apguves līmenī 2025. gadā

Latviešu valoda (optimālais mācību satura apguves līmenis) Centralizētā eksāmena programma 2024./2025.m.g.

Latviešu valoda Optimālais mācību satura apguves līmenis Centralizētā eksāmena programma

Saturs

1. Centralizētā eksāmena mērķis un adresāts	2
2. Vērtēšanas saturs	2
2.1. Sasniedzamo rezultātu veids un grupa	2
2.2. Satura moduļi	4
2.3. Izziņas darbības līmenis	5
3. Eksāmena uzbūve	6
4. Piekluves nosacījumi	10
5. Nepieciešamo resursu nodrošinājums	10
6. Vērtēšanas kārtība un kritēriji	11
7. Palīglikdzekļi, kurus atļauts izmantot eksāmena laikā	11
PIELIKUMI	12
1. pielikums 2. daļa. Tekstveide – argumentētā eseja/pārspriedums	12
2. pielikums 3.daļa. Mutvārdu (runa un saziņa) daļa	17

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Latviešu valoda optimālajā mācību satura apguves līmenī 2025. gadā

4. tabula. Eksāmena daļu īpatsvars un izpildei paredzētais laiks

Daļa	Uzdevumu skaits	Maksimālais punktu skaits	Daļas īpatsvars, %	Izpildes laiks, min
1. Teksta satura un valodas līdzekļu analīze	7	34	34	80
2. Tekstveide (argumentētā eseja vai pārspriedums)	1	40x1,15=46	46	120
3. Runa un saziņa	1	20	20	30*

*20 minūtes – skolēna gatavošanās, 10 minūtes – viedokļa izteikšana un atbildes uz jautājumiem.

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Latviešu valoda optimālajā mācību satura apguves līmenī 2025. gadā

1. pielikums

2. daļa. Tekstveide – pārspriedums/argumentētā eseja. Vērtēšanas kritēriji – ~~40 punkti~~ iegūtajai punktu summai tiek piemērots koeficients)

Vērtēšanas kritērijs	Snieguma apraksts, līmenis, punkti			
	I	II	III	IV
1. Temata atklāsme (kopā 8p.)*** 1.1. Temata izpratne un vērtējums (4p.)	1 punkts Temats atklāts virspusīgi, vērojama novirze no tā, temata aktualitāte nav nosaukta.	2 punkti Temats ir daļēji atklāts – tas ir sašaurināts vai paplašināts; temata aktualitāte ir nosaukta.	3 punkti Temats ir izprasts un pietiekami atklāts; temata aktualitāte ir raksturota.	4 punkti Temats ir izprasts un izvērsti; temata aktualitāte ir raksturota un pamatota.
1.2. Tematā risinātā problēma (4p.)	1 punkts Problēma pieminēta vispārīgi, frāžaini.	2 punkti Problēma ir nosaukta, trūkst loģiska pamatojuma un personiskā vērtējuma.	3 punkti Problēma ir skaidra, loģiski pamatota; ir patstāvīgi spriedumi, kas ietver personisko vērtējumu.	4 punkti Problēma ir skaidra, loģiski pamatota, ir piedāvāts risinājums, patstāvīgi spriedumi izriet no personiskās pieredzes, var būt arī netipisks skatījums.
2. Argumentēšana*** (kopā 8p.) 2.1. Argumentu saikne ar tematu (4p.)	1 punkts Formulēti apgalvojumi, kas nav saistīti ar tematu vai pieteikto problēmu.	2 punkti Formulēti vispārīgi vai sašaurināti apgalvojumi, kas daļēji atbilst tematam un pieteiktajai problēmai.	3 punkti Formulētie apgalvojumi atbilst tematam un pieteiktajai problēmai. Viens no apgalvojumiem ir pārāk vispārīgs vai sašaurināts.	4 punkti Formulēti skaidri un precīzi apgalvojumi, kas pārliecinoši atbilst tematam un pieteiktajai problēmai.

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Latviešu valoda optimālajā mācību satura apguves līmenī 2025. gadā

2.2.Argumentu izvērsums (4p.) <i>Ja argumentēšanā izmantota informācija tikai no dotajiem tekstiem, maksimālais vērtējums – 3 punkti</i>	1 punkts Argumenti pierādīti ar vienpusējiem spriedumiem, kas pamatā balstīti uz savu pieredzi, nevis precīziem faktiem. Kultūras faktu nav.	2 punkti Argumenti pamatoti ar vairākiem pierādījumiem, izmantojot gan vispārīgus, nekonkrētus, arī neprecīzus faktus, gan savu pieredzi. Izvērsti viens kultūras fakts, pieļaujamas 2 faktu kļūdas.	3 punkti Argumenti pamatoti ar iederīgiem pierādījumiem, izmantojot faktus, kas pēc nepieciešamības papildināti ar savu pieredzi. Izvērsti 2 vai 3 kultūras fakti, ir pieļaujama maznozīmīga faktu kļūda, kas neietekmē saturu.	4 punkti Argumenti pamatoti ar precīziem un iederīgiem pierādījumiem. Mērķtiecīgi izvēlēti un izvērsti vismaz 3 kultūras fakti, tie vispārināti un pēc nepieciešamības papildināti ar savu pieredzi. Faktu kļūdu nav.
3. Teksta struktūra, apjoms un žanrs (4p.)*** <i>Teksta struktūru vērtē atbilstoši skolēna norādītajam teksta žanram (argumentētā eseja/pārspriedums). Ja teksta žanrs nav norādīts, kritērijā mīnus 1 punkts.</i>	1 punkts Teksta struktūra nav atbilstoša žanram; dalījums rindkopās neprecīzs, nepārdomāts vai/un haotisks. Teksts neatbilst prasītajam apjomam – (150-249 v.). Valodas kvalitātes kritēriju kļūdu skaitu reizina ar 2.	2 punkti Teksta struktūra daļēji atbilst žanram; dalījums rindkopās ir nepilnīgs – kāda rindkopa ir pārāk īsa vai pārāk izvērsta; trūkst tematiskas pārejas. Teksts daļēji atbilst prasītajam apjomam – (250–299 v.).	3 punkti Teksta struktūra pamatā atbilst žanram; teksta daļas ir daļēji tematiski saistītas; ir ievērots dalījums rindkopās. Teksts atbilst prasītajam apjomam (300–350 v.). Pārsniegts apjoms neietekmē vērtējumu.	4 punkti Teksta struktūra atbilst žanram; teksta uzbūve ir loģiska un mērķtiecīga, teksta daļas ir tematiski saistītas; ir ievērots dalījums rindkopās. Teksts atbilst prasītajam apjomam (300–350 v.). Pārsniegts apjoms neietekmē vērtējumu.
4. Teksta autora individualitāte (4p.)***	1 punkts Teksts ir stereotipisks un šablonisks.	2 punkti Tekstā fragmentāri vērojamas autora individualitātes izpausmes.	3 punkti Teksta saturā izpaužas autora individualitāte.	4 punkti Tekstā pārliecinoši izpaužas autora individualitāte, personība, uzskati un redzesloks.

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Latviešu valoda optimālajā mācību satura apguves līmenī 2025. gadā

Latviešu valoda (optimālais mācību satura apguves līmenis) Centralizētā eksāmena programma 2024./2025.m.g.

*** 11 un vairāk kļūdu** (kritēriji: *Vārdu krājums un stils. Gramatikas normas. Ortogrāfijas normas. Interpunkcijas normas.*) – **0 punktu.**

**** Vārdu krājuma un stila, gramatikas, ortogrāfijas kļūdu veidi** (tabula pielikuma)

***** 0 punktu, ja konkrētais kritērijs nav novērtējams.**

Atbildi nevērtē, ja

- uzdevums nav izpildīts (pārstāstīts doto tekstu saturs, teksts neatbilst argumentētās esejas/pārsprieduma žanram (piem., vēstījums, apraksts, atstāstījums u. tml.);
- darbs neatbilst kādam no piedāvātajiem tematiem;
- darbs neatbilst apjomam (mazāk par 150 vārdiem);
- darbs nav salasāms vai teksts atrodas ārpus tekstam paredzētā laukuma;
- darbā ir vērojamas plaģiāta pazīmes;
- darbā ir lasāmi cilvēka cieņu aizskaroši izteikumi.

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Latviešu valoda optimālajā mācību satura apguves līmenī 2025. gadā

Vārdu krājums un stils. Kļūdu veidi**	Gramatikas kļūdu veidi**	Ortogrāfijas kļūdu veidi**
• Vārda nozīmes neizpratne/ neatbilstošas nozīmes vārds. • Neatbilstošs tās pašas vārdšķiras vārds. • Kalkēts vārds. • Vārds svešvalodā. • Liekvārdība, vienas saknes vārdu pārmērīgs atkārtojums. • Valodas stilam neatbilstošs vārds. • Neloģiski izteikumi, saturiski neloģisks teikums.	• Neprecīzi piedēkļi/priedēkļi. • Salīdzinājuma formu nepareizs lietojums. • Nenoteiktās/noteiktās galotnes nepareizs lietojums. • Neprecīzs locījums/skaitlis/dzimte. • Darbības vārda formu neprecīzs lietojums. • Vārdu formveidošanas kļūdas. • Kļūdas prievārdu, saikļu lietošanā (ka/kad; jeb/vai). • Nepamatota personas un laiku maiņa. • Nepamatoti izlaists vārds teikumā. • Nepamatoti atdalīti un nepareizi novietoti palīgteikumi, kļūdas sintaktisko saistījumu izveidē. • Nepilnīgi, nepabeigti teikumi, neloģiska vārdu secība teikumā.	• Nav ievērota latviešu valodas vārdu pareizrakstība (īso un garo patskaņu, divskaņu pareizrakstība vārdos un vārdformās, pareizs līdzskaņu lietojums vārdu saknē, galotnē un vārdformās, priedēkļu un piedēkļu lietojums vārdos un vārdformās, diakritiskās zīmes trūkums). • Nav ievēroti literārās valodas vēsturisko miju nosacījumi. • Kopā/šķirti rakstāmi vārdi. • Lielo sākumburtu lietošana saliktajos nosaukumos, īpašvārdu rakstība. • Svešvārdu pareizrakstība, cittautu īpašvārdu atveide. • Vārdu saīsināšana. • Vārdu dalīšana pārņemšanai jaunā rindā. • Neuzmanības kļūdas (izlaisti/lieki/pārstatīti burti, trūkst galotnes utt.). • Latviešu valodas alfabētam neatbilstošu burtu lietojums.

Sākums > Darbības virzieni > Valsts pārbaudes darbi

Latvijas Skolu jaunatnes dziesmu
un deju svētki

Valsts valodas prasmes pārbaude

Vides izglītība

Vispārējā izglītība

Interesu izglītība

Pieaugušo izglītība

Profesionālā izglītība

Speciālā izglītība

Valsts pārbaudes darbi

Atbalsts audzināšanas darbībai

Atbalsts skolēnu izcilībai

Erasmus+

EEZ un Norvēģijas granti

Nordplus

Eurydice

Studēt gods

Valsts pārbaudes darbi

▶ Atskaņot tekstu

Publicēts: 28.02.2025.

Atjaunināts: 04.04.2025.

Aktuālā informācija

[Skatīt vairāk →](#)

Valsts pārbaudes darbi 2024./2025. mācību gadā

[Skatīt vairāk →](#)

Valsts pārbaudes darbu uzdevumi

[Skatīt vairāk →](#)

Norises darbību laiki

[Skatīt vairāk →](#)

Biežāk uzdotie jautājumi par valsts pārbaudes darbiem

[Skatīt vairāk →](#)

Valsts pārbaudes darbu programmas

[Skatīt vairāk →](#)

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Pielikums 2.daļas *Pārspriedums/argumentētā eseja* vērtēšanas kritērijiem
“Kļūdu tipu raksturojums”.

Vārdu krājums

4 punkti	Kļūdas veids (kļūdu skaits ietekmē iegūto punktu skaitu) 3-2-1-0 punktu	Kļūdu piemēri
Vārdu krājums ir funkcionāli un semantiski precīzs, pārdomāts, daudzveidīgs (individuālā valodas stila pazīmes). Nav kļūdu.	Vārda nozīmes neizpratne/ neatbilstošas nozīmes vārds.	Iesim redzēt izrādi. Es mīlu lasīt. Es personīgi. Mīlestība ir stiprs vārds. Paliek mierīgāks prāts. Lugā “Sekss, roks un PSRS” ir parādīts [..] L.Kota gleznoja A.Eglīša dzīves gājumu Kaut gan otrais teksts apraksta pirmo [..] Skatoties uz pirmo tekstu, var secināt [..] Izklausās , ka rakstnieks ir noslēpumains.
	Neatbilstošs tās pašas vārdšķiras vārds.	Nobraukšu pie tevis. Viņš ir mans nedraugs . Intervijas gaita parāda viņas pārliecinātību par to [..]
	Kalkēts vārds.	Es varu grāmatu atgriezt rīt. Var saprast, par kādu laiku iet runa. Fragments no Laimas Kotas romāna [..]

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Latviešu valoda optimālajā mācību satura apguves līmenī 2025. gadā

6. Vērtēšanas kārtība un kritēriji

Katra eksāmena daļa tiek vērtēta atsevišķi, izmantojot noteiktu punktu skaitu un katram uzdevumam pielāgotu snieguma līmeņu aprakstu.

Katrai eksāmena daļai ir paredzēts noteikts punktu skaits, visu daļu kopējais maksimālais punktu skaits ir 100 punktu (4. tabula).

Atbilstoši Ministru kabineta 2019. gada 3. septembra noteikumu Nr. 416 “Noteikumi par valsts vispārējās vidējās izglītības standartu un vispārējās vidējās izglītības programmu paraugiem” 21.¹ punktam – valsts pārbaudes darbā vērtējums nav iegūts, ja darba kopvērtējums 2024./2025. mācību gadā ir mazāks nekā 20 procenti. Skolēnam eksāmena kopvērtējumā ir jāiegūst vismaz 20 punkti no 100 maksimāli iespējamajiem. 20 % eksāmenā iekļauto testelementu reprezentē minimālo prasību kopumu. Šo prasību izpilde apliecina skolēna spēju izmantot galvenās valoddarbības prasmes. Eksāmena 1. daļā skolēns demonstrē zināšanas un izpratni par latviešu valodas sistēmas jautājumiem un teksta autora izmantotajiem valodas līdzekļiem, iegūstot vērtējumu punktus un procentos arī par komplekso uzdevumu precīzi veiktiem atsevišķiem soļiem. Eksāmena 2. daļā formulē savu viedokli rakstos atbilstoši izvēlētajam tematam un veidojamā teksta žanram vismaz 150 vārdu apjomā. Eksāmena 3. daļā formulē viedokli par tekstu izlozētajā biļetē mutvārdos, demonstrējot valodas kā domāšanas līdzekļa un saziņas līdzekļa funkciju, neizceļot valodas individualitāti un atbilstmi literārajām normām.

„Valsts pārbaudes darbi latviešu valodā 2024./2025. mācību gadā”

CENTRALIZĒTAIS EKSĀMENS
LATVIEŠU VALODA (optimālais mācību satura apguves līmenis)
2025. gada 26. – 28.maijs
DARBA NORISES DARBĪBU LAIKI

Latviešu valoda (optimālais mācību satura apguves līmenis) **Centralizētais eksāmens**

Rakstu daļa
26. maijs plkst. 10.00

Rakstu daļas saturs

Eksāmenam ir viens variants.

Skolēniem jāveic 7 uzdevumi eksāmena 1. daļā, 1 uzdevums eksāmena 2. daļā.

Eksāmena materiāli

Skolēnam 1 A4 formāta (2 lpp.) tekstu lapa un 1 A3 formāta (4 lpp.) skolēna darba lapa 1. daļai.

1 A4 formāta (1 lpp.) darba materiāla lapa un 1 A4 formāta (2 lpp.) atbilžu lapa 2.daļai.

2. daļas uzdevumu (2.daļas darba materiāls) izglītības iestāde saņems 26. maijā plkst.**11.00**, kad izglītības iestādes VPS lietotājs izglītības iestādes vadītāja tiešā klātbūtnē lejupielādē 2. daļas darba materiālu (1 A4 formāta lapas darba materiāls, kas paredzēts 1 skolēnam), pavairo atbilstoši skolēnu skaitam un nodod izglītības iestādes vadītājam.

„Valsts pārbaudes darbi latviešu valodā 2024./2025. mācību gadā”

CENTRALIZĒTAIS EKSĀMENS LATVIEŠU VALODA (optimālais mācību satura apguves līmenis) 2025. gada 26. – 28.maijs DARBA NORISES DARBĪBU LAIKI

9.55	Eksāmena vadītājs • izdala skolēniem eksāmena 1.daļas skolēna darba lapas un tekstu lapas un informē, ka tekstu lapu būs iespējams izmantot arī eksāmena 2.daļā, tāpēc 1.daļas beigās tā nebūs jānodod; • uzaicina skolēnus pārbaudīt izdalīto eksāmena materiālu komplektāciju, kā arī ierakstīt koda numuru 1. daļas skolēna darba lapās; • atgādina, ka pēc eksāmena 1. daļas skolēna darba lapas tiks nosūtītas uz VIAA, kur tās tiks skenētas un sagatavotas vērtēšanai tiešsaistē, tāpēc ieraksti skolēna darba lapās jāveic ar pildspalvu, kuras serdenis vai tinte ir neizdzēšamā tumši zilā vai melnā krāsā; • atgādina, ka tiks vērtēti ieraksti tikai skolēna darba lapā un izglītojamajiem tiek ieteikts ierakstīt uzdevumu atbildes tieši tam paredzētajā vietā; • atgādina, ka, ja nepieciešams, skolēns atbilžu uzmetumus var rakstīt tekstu lapā un tajā veikt pasvītrojumu vai citas piezīmes, izmantojot krāsu zīmuļus vai flomāsterus un ka ieraksti tekstu lapā netiks vērtēti; • uzaicina skolēnus veikt eksāmena 1. daļu.
10.00–11.20 (80 min)	Skolēni veic eksāmena 1. daļu. Eksāmena vadītājs <u>vps.gov.lv</u> elektroniski aizpilda izglītojamo kodu sarakstu – atzīmē skolēnu piedalīšanos eksāmena 1. daļā.

„Valsts pārbaudes darbi latviešu valodā 2024./2025. mācību gadā”

11.50-11.55	Eksāmena vadītājs • aicina skolēnus ienākt eksāmena telpā; • izdala skolēniem eksāmena 2. daļas atbilžu lapas, darba materiāla lapas; • uzaicina 2. daļas atbilžu lapās ierakstīt skolēna koda numuru; un atgādina, ka: • tiks vērtēti tikai ieraksti atbilžu lapā; • ir jāuzraksta skolēna rakstītā teksta žanrs – argumentētā eseja vai pārspriedums; • ir jāuzraksta izvēlēta temata virsraksts; • ir jāsaskaita vārdi uzrakstītajā tekstā, vārdu skaits jāieraksta tam paredzētajā vietā 2.daļas atbilžu lapā; • uzmetumus skolēni veic darba materiāla lapā; tā uz VIAA nav jāšūta un ieraksti tajā netiks vērtēti. 2.daļas uzdevuma satura izpildē ir iespējams izmantot tekstu lapu (“1.teksts” un “2.teksts”) un veikt tajā pasvītrojums vai citas piezīmes, izmantojot krāsu zīmuļus vai flomāsterus, ja tas ir nepieciešams.
11.55-13.55 (120 min)	Skolēni veic eksāmena 2. daļu. Eksāmena vadītājs • elektroniski vps.gov.lv aizpilda izglītojamo kodu sarakstu – atzīmē skolēnu piedalīšanos eksāmena 2. daļā.

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Atbilstu lapa

2. daļa. Tekstveide (argumentētā esēja vai pārspriedums)

Izvēlies vienu no tematiem, kurus izsniegs eksāmena darba vadītājs, un uzraksti argumentēto esēju vai pārspriedumu! Darba apjoms – 300–350 vārdu.

Argumentācijai lieto trīs precīzi nosauktus un raksturotus kultūras, literatūras vai valodniecības faktus! Argumentiem vari izmantot informāciju no tekstu lapā piedāvātajiem tekstiem, ja tā ir nepieciešama. Uzraksti izvēlēta temata virsrakstu!

Kad teksts ir pabeigts, saskaiti vārdus tekstā un ieraksti vārdu skaitu tīrraksta lapā tam paredzētajā vietā.

Maksimālais punktu skaits – 46 punkti.

Vārdu skaits:

341

Pārspriedums.

(Teksta žanrs)

"Grāmata – būtībā tā ir kāpšana kalnā." (Ligmunds Skujins)

(Temats)

Lai kāptu kalnā, somā jāsaliek zināšanu un pieredzes perles. Tikai tad iespējams sasniegt virsotni, jo ceļš augšup ir smags. Arī literatūras darbi sagādā lasītājam grūtības, tomēr tie sniedz piepildījumu. Atceļas pēc grāmatas izlasīšanas paver skatu uz plašo horizontu. Kādos kalnos iespējams uzkāpt?

O viens no pirmajiem viennostmīgi ir Jāņa Poruka garstāsts "Perļu zvejnieks". Tas ir kā izmēģinājuma kāpiens grūtāk pievaramiem, jo pie jau esošās perļu kaudzītes izdodas piebērt jaunas perles. Pasaule visapkārt apklus, lasītājs sakāpējas ar autora garu, galu galā kļūstot par tādu pašu sapņotāju, kāds ir fantāzijas monobaronis. Ir notikusi izaugsme, atrastas perles: māksla, cilvēki, bagātība, radošums. Tuvojoties mākonim, sapņi top par īstenību. Literārajā darbā lasāms: "Cilvēks, kurš tavai sirdij rada, tā dvēsele ir perle." Manuprāt, latviešu dīdžari, rakstnieki, dramaturgi, dzejnieki ir iemesls augstāku mērķu sasniegšanai, tāds kā iedrošinājums.

Argumentētā esēja.

(Teksta žanrs)

Vai domāt vertikāli ir svarīgi?

(Temats)

Domāt vertikāli nozīmē pieņemt lēmumus tā, lai tie uztur kārtību savā un apkārtējo daivēs. Taču, domājot pārāk vertikāli, pazūd brīvība - horizontālā domāšana, domājot pārāk horizontāli, pazūd kārtība, tāpēc ir jābūt balansam starp vertikālo un horizontālo.

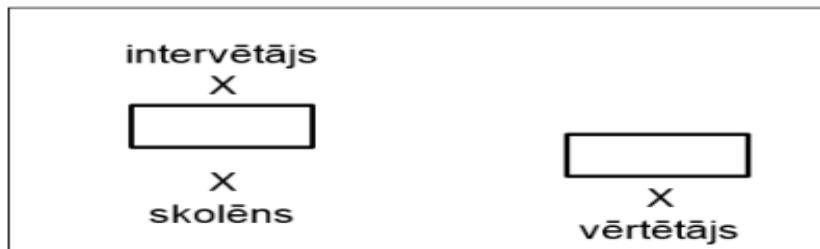
Ir jādoma vertikāli, jo tas, kā tiek veiktas izvēles, būtiski ietekmēs tavu un citu cilvēku nākotni un liktenus. Piemēram Albēra Kāmī romānā "Mēris" pilsētu ir pārņēmusi nāvējoša slimība, un iedzīvotāju mērķis ir mirties tā, lai no šīs slimības atbrīvotos. "Tie ir mūsu likteņi un kopīgas emocijas," - iedzīvotājiem ir kopīgi, vertikāli domājot, jāatļūst tā, lai izglābtu pilsētu un paši sevi. Viņiem nav laima padomāt par savām vēlmēm un brīvību.

Bez brīvības nav baudāmas daivēs, tāpēc ir svarīgi domāt arī horizontāli - ļauties baudai, atslēdzot par problēmām. "Jaunībā vajag izplesties pa horizontāli," - tā Zigmunds Šajniš teicis savā romānā "Jauna cilvēka memoriāli". Šo atātu var iemantot kā savas personiskās brīvības moto. Ik dienu ir vismaz uz brīdi jāatiet no svarīgajiem pienākumiem un jāpievēršas savai atpūtai, mīlības baudīšanai, brīvības izjūtai, savas laimes radīšanai. Taču, ir jāatceras atgriezties pie saviem pienākumiem.

„Valsts pārbaudes darbi latviešu valodā 2024./2025. mācību gadā”

CENTRALIZĒTAIS EKSĀMENS
LATVIEŠU VALODA (optimālais mācību satura apguves līmenis)
2025. gada 26. – 28.maijs
DARBA NORISES DARBĪBU LAIKI

Eksāmena dalībnieku izvietojums mutvārdu daļas norises telpā

Mutvārdu daļa (runa un saziņa)

26. maijs 15.30, 27. un 28. maijs 10.00

Eksāmena mutvārdu daļas saturs

Skolēns veic ar teksta analīzi un mutvārdu saziņu saistītus 4 uzdevumus – izlasa tekstu, sagatavo viedokli, pamatojoties uz biļetē dotajiem 3 jautājumiem/uzdevumiem, izsaka viedokli, izvērsti atbild uz 2 intervētāja jautājumiem.

Katrai eksāmena mutvārdu daļas norises dienai paredzēts atšķirīgs 12 biļešu komplekts, kurā ietilpst seši daiļliteratūras teksti un seši dažādu stilu un žanru teksti, kopā 36 biļetes 3 eksāmena norises dienām: 26.maijā 1. – 12.biļete, 27.maijā 13. – 24.biļete, 28.maijā 25. – 36.biļete.

Eksāmena mutvārdu daļas materiāli

Skolēnam – 12 A4 formāta lapas (biļetes), A4 formāta uzmetuma lapa.

Skolotājam – 12 A4 formāta lapas (biļetes), mutvārdu daļas intervētāja izvēlei piedāvātie jautājumi A5 formāta lapa.

Mutvārdu daļas vērtēšanas kritēriji – 1 A4 (2 lpp) formāta lapa.

Mutvārdu daļas vērtēšanas protokols(-i) (atbilstoši izglītojamo un grupu skaitam) A4 formāta lapa.

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

22. biļete

1. uzdevums. Izlasi tekstu!

Raksta „Sociālā kampaņā „Iekāp otra korpēs!” aicina atbalstīt cilvēkus ar invaliditāti un bērnus bez vecāku gādības” (2023) fragments

Katrs no mums ir unikāls. Tikai iekāpjot otra korpēs, spējam saskatīt līdzības arī cilvēkos, kuru izskats vai uzvedība pirmajā brīdī var šķist nesaprotama vai svešāda. Tikai izprotot un pieņemot, mēs veidojam sabiedrību iekļaujošāku. Lai mazinātu aizspriedumus un kļiedētu stereotipus par cilvēkiem ar garīga rakstura un funkcionāliem traucējumiem un bez vecāku gādības palikušajiem bērniem, Labklājības ministrija īsteno sociālo kampaņu „Iekāp otra korpēs!”. Tāpēc 15. septembrī notiks „Dažādo korpju diena”, kad visi Latvijas iedzīvotāji aicināti simboliski paust atbalstu, katrā kājā velkot atšķirīgu apavu.

Lai gan 93% respondentu vārdos atbalsta ārpusģimenes aprūpē esošo bērnu iekļaušanu sabiedrībā, katrs ceturtais respondents vēl joprojām piekrīt apgalvojumam, ka bērni ārpusģimenes aprūpē lielākoties ir ar garīga rakstura traucējumiem. 27% respondentu tikai daļēji atbalsta bērnu ar funkcionāliem traucējumiem iekļaušanu sabiedrībā un dzīvi ārpus aprūpes institūcijām. Savukārt pieaugušo ar garīga rakstura traucējumiem iekļaušanu sabiedrībā pilnībā vai daļēji neatbalsta katrs piektais respondents. Tas parāda, ka stereotipu varā vēl dzīvo liela daļa sabiedrības.

Neizpratne, aizspriedumi un no tā izrietošā noraidošā sabiedrības attieksme ir lielākā barjera cilvēku ar invaliditāti dzīvei ārpus institūcijām un arī pašas sabiedrības attīstībai – tā liek justies nepilnvērtīgiem un nereti veicina pašizolāciju. Lai atbalstītu bērnus ar funkcionāliem traucējumiem un viņu ģimenes, cilvēkus ar garīga rakstura traucējumiem un bez vecāku gādības palikušos bērnus, veicinot viņu pieņemšanu sabiedrībā, Labklājības ministrija īsteno kampaņu, kurā aicina „iekāpt otra korpēs” jeb iejusties otra cilvēka situācijā, pirms atstumt un novērsties.

„Stereotipi un iesakņojušies priekšstatī vienam par otru traucē veidot iekļaujošu un savstarpēji cienošu sabiedrību. Ar skaidrojošu un izglītojošu darbu varam panākt daudz – pieņemošākus un drošākus līdzcilvēkus, harmoniskāku sabiedrību. Pamanīt, ieklausīties un saredzēt, ka starp mums ir cilvēki ar garīga rakstura traucējumiem, bērni ar invaliditāti un ārpusģimenes aprūpē esošie bērni, kuri jūt, mīl, priecājas un pārdzīvo tieši tāpat kā ikviens cilvēks. Aicinu spert pirmo soli un iekāpt otra korpēs, paužot atbalstu iekļaujošai sabiedrībai, jo dažādībā ir milzīgs spēks,” saka Evika Siliņa, tolaik labklājības ministre.

Lai palīdzētu ātrāk pārvarēt šķēršļus, kas traucē attīstīt iekļaujošu sabiedrību, ar Eiropas Savienības fondu finansiālu atbalstu Latvijā tiek īstenoti deinstitucionalizācijas projekti, kuros daudzās vietās Latvijā ir un tiek veidotas jaunas, cilvēku vajadzībām daudz atbilstošākas pakalpojumu sniegšanas vietas un tiek sniegti pakalpojumi, kas paver iespēju cilvēkiem ar īpašām vajadzībām un arī bērniem, kas ir spiesti dzīvot ārpusģimenes aprūpē, integrēties sabiedrībā.

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Ēiropas Komisijas pārstāvniecības vadītāja Zane Petre: „*Par spīti tam, ka Eiropas Savienība ievieš neskaitāmus pasākumus, lai panāktu sociālo taisnīgumu un veidotu iekļaujošu vidi ikvienam, joprojām daudzi miljoni eiropiešu, to skaitā bērni un jaunieši, saskaras ar izaicinājumiem, kas saistīti ar nabadzības risku, sociālo izslēgšanu, invaliditātes radītām iekļaušanas problēmām un arī diskrimināciju. [..] Ikvienam jābūt iespējai saņemt cieņpilnu atalgojumu, nepieciešamos pakalpojumus, izmantot darba un sociālās iespējas, būt sociāli pieņemtam. Eiropas Savienības atbalsts un kopējās iniciatīvas sociālajā jomā turpināsies, taču mums jāsaprot, ka stipru Eiropu veido tās cilvēki. Katrs no mums ir būtisks „sestais spēlētājs” ceļā uz uzvarām sociālajā jomā – tas, cik atvērti ir mūsu prāti un vide dažādam, atšķirīgam un dažkārt – unikālam; tas, cik mēs vēlamies pieņemt citādo, nenovērsties un tiešām „iekāpt otra cilvēka kurpēs”.*”

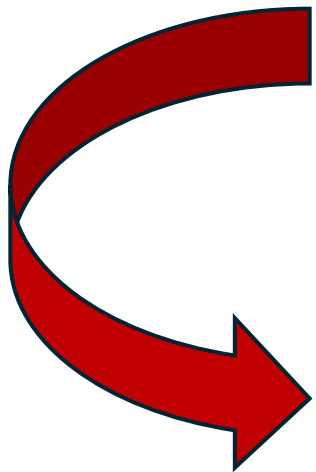
(Pieejams: <https://www.apeirons.lv>)

2. uzdevums. Sagatavo viedokli par tekstu, izmantojot dotos jautājumus/uzdevumus! Laiks 1. un 2. uzdevuma izpildei – 20 minūtes.

1. Raksturo teksta iespējamo adresātu un pamato viedokli!
2. Nosauc, ar kuriem atslēgvārdiem tu raksturotu šo tekstu, pamato savu izvēli!
3. Vai un kā, tavuprāt, teksts varētu bagātināt tavu dzīves pieredzi/personību?

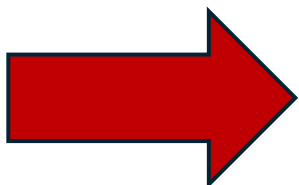
3. uzdevums. Izsaki viedokli par tekstu (laiks – 3–5 minūtes)!

4. uzdevums. Sniedz izvērtas atbildes uz intervētāja uzdotajiem diviem jautājumiem!

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Pēc katra skolēna runas intervētājs izvēlas (atbilstoši izlozētā teksta un skolēna atbildes saturam) vienu no katras grupas piedāvātajiem jautājumiem/uzdevumiem – kopumā 2 jautājumus un secīgi uzdod tos skolēnam.

Tikai gadījumā, ja intervētājam piedāvāto jautājumu/uzdevumu klāsts nešķiet pilnībā atbilstošs konkrētajai saziņas situācijai (piemēram, nākas atkārtot skolēna runā jau minētu informāciju u. tml.), mutvārdu daļas intervētājs pēc skolēna runas var uzdot skolēnam **vienu** ar runas saturu un tekstu saistītu jautājumu/uzdevumu, **formulējot to pats**, bet otru izvēloties no piedāvātajiem.

Mutvārdu daļas **intervētāja izvēlei** piedāvātie jautājumi/uzdevumi.

1. jautājumu/uzdevumu grupa (jāizvēlas viens katram skolēnam):

- formulē un raksturo kādu no tekstā ietvertajām vērtībām;
- raksturo, kā autors ietekmē tevi kā lasītāju, pamato viedokli;
- kā teksts rosina rīkoties, mainīties, pamato viedokli;
- formulē un raksturo vienu tekstā iegūtu atziņu;
- kā (ar ko) šajā tekstā paustais varētu padarīt pasauli labāku, pamato viedokli;
- ar kādiem paņēmieniem autors ir padarījis tekstu (interesantu /savdabīgu /uztveramu /saprotamu /garlaicīgu /sarežģītu*).

2. jautājumu/uzdevumu grupa (jāizvēlas viens katram skolēnam):

- raksturo, kādas emocijas raisīja šis teksts;
- nosauc un pamato cēloņus, kas varētu traucēt uztvert teksta saturu (kuras ir sarežģītākās vietas tekstā, kāpēc?);
- kā, tavuprāt, šo tekstu varētu izmantot skolas mācību programmā kādā no mācību priekšmetiem;
- kas izglītojošs ir šajā tekstā;
- kādu jaunu, nezināmu informāciju uzzināji no teksta.

*no piedāvātajiem apzīmētajiem mutvārdu daļas intervētājs izvēlas skolēna atbildes saturam piemērotāko.

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

VALSTS PĀRBAUDES DARBU NORISES DARBĪBU LAIKI

Pielikumi

Saturs

1. pielikums	
Ieteicamie atbalsta pasākuma veidi izglītojamiem ar veselības traucējumiem	3
2. pielikums	
Centralizētā eksāmena veikšanas datorā, ja skolēns fiziskā traucējuma dēļ nevar rakstīt, nosacījumi	4
3. pielikums	
Atbalsta pasākumi Ukrainas civiliedzīvotājiem, kuri kārtā centralizētos eksāmenus	5
4. pielikums	
Mutvārdu daļas norise sagatavošanās telpā	6
5. pielikums	
Akts par saņemto centralizētā eksāmena rakstu daļu materiālu sadali	7
6. pielikums	
Akts par izglītojamo nepiedalīšanos kādā no centralizētā eksāmena rakstu daļām.....	8
7. pielikums	
Akts par izglītojamo nepiedalīšanos centralizētā eksāmena mutvārdu daļā.....	9
8. pielikums	
Eksāmena novērotāja ziņojums.....	10
9. pielikums	
Izglītojamā paskaidrojums.....	11
10. pielikums	
Centralizētā eksāmena atbilžu lapas paraugs.....	12
11. pielikums	
Atbilžu lapas aizpildīšana	13

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

4. pielikums

Mutvārdu daļas norise sagatavošanās telpā

Eksāmena **mutvārdu daļas norise sagatavošanās telpā** valodu jomas eksāmenos:

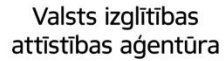
- latviešu valodā (optimālais mācību satura apguves līmenis),
- angļu valodā (augstākais mācību satura apguves līmenis),
- franču valodā (augstākais mācību satura apguves līmenis),
- vācu valodā (augstākais mācību satura apguves līmenis),
- krievu valodā (augstākais mācību satura apguves līmenis).

Eksāmena **vadītājs** novērotāja klātbūtnē **pirms** mutvārdu daļas **norises** sākuma **sagatavošanās telpā**

- pārliecinās, ka telpā ir pieejams skolēnu **saraksts, kurā norādīts datums, eksāmena nosaukums, skolēna vārds, uzvārds, kods, eksāmena kārtības secība un laiks**, ja vienlaicīgi notiek vairāku valodu eksāmenu mutvārdu daļa, tad katra eksāmena norisei jāizveido atsevišķs saraksts;
- pārliecinās, ka sagatavošanās telpā redzamā vietā ir novietots pulkstenis.

Eksāmena **vadītājs** mutvārdu daļas **sagatavošanās telpā** eksāmena norises laikā

- pārrauga skolēnu sagatavošanās procesu atbilstoši skolēnu kodu secībai sarakstā, paredzētajiem norises darbību laikiem un tikai to palīgglīdzekļu izmantošanu, kas paredzēti valsts pārbaudes darbu programmā;
- kad skolēns ir ieradies sagatavošanās telpā, aicina skolēnu ieņemt jebkuru brīvu vietu pie galda un atzīmē viņa ierašanās laiku un gatavošanās beigu laiku;
- pienākot pie skolēna galda, pārbauda personu apliecinošu dokumentu;
- uzaicina skolēnu uzmetuma lapā ierakstīt kodu;
- paziņo laiku, kad skolēnam būs jānodod atbildēt uz eksāmena mutvārdu daļas norises telpu;
- pārrauga visu sagatavošanās telpā esošo skolēnu sagatavošanās laika un uzdevuma pildīšanas nosacījumu ievērošanu;

- kad ir pienācis kārtējā skolēna atbildes sagatavošanas beigu laiks, aicina skolēnu doties uz mutvārdu daļas norises telpu un sniegt atbildi, ņemot līdzi gan teksta lapu, gan uzmetuma lapu.

- novēro skolēnu sagatavošanās procesu atbilstoši valsts pārbaudes darbu norises darbību laikiem un tikai to palīg līdzekļu izmantošanu, kas paredzēti valsts pārbaudes darba programmā;
- par norises gaitā konstatētajiem pārkāpumiem (ja tādi ir) iesniedz ziņojumu informācijas sistēmā atbilstoši normatīvajā aktā noteiktajam.

Kad visi skolēni, atbilstoši skolēnu sarakstam, sagatavošanās telpu ir pametuši, eksāmena vadītājs un novērotājs savu dalību eksāmena mutvārdu daļas norisē beidz un informē par to izglītības iestādes vadītāju.

2024

KODS

												L	A	T	O	L
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	---	---	---	---	---

Izmanto šo lapu atbildes sagatavošanai!

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

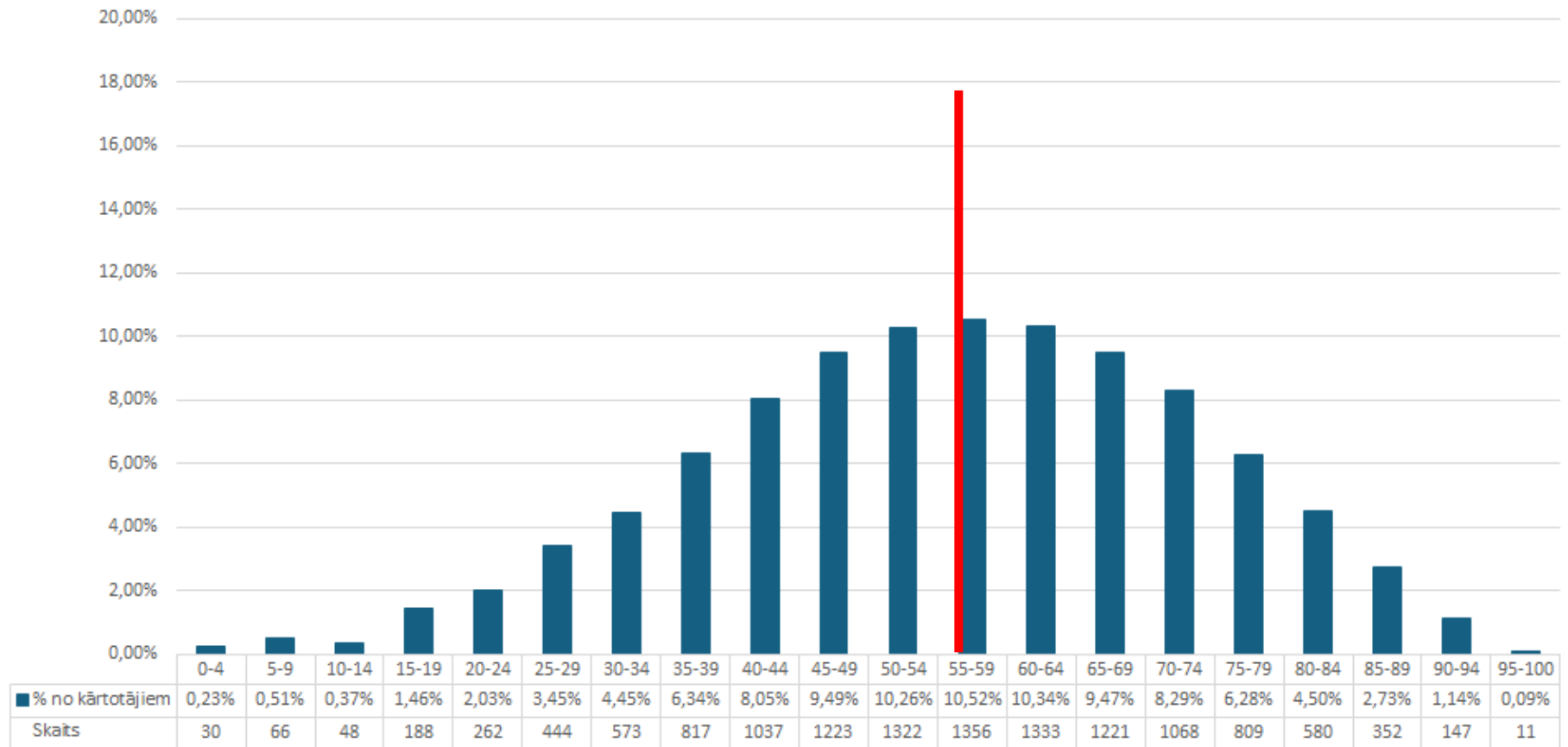
Latviešu valoda optimālajā mācību satura apgaves līmenī 2025. gadā

- **Eksāmena norise plānota 26.05.(r. + m.), 27.05., 28.05.2025. (m.).**
- **Sekmīgam vidējās izglītības posma noslēgumam CE jāsasniedz 20% sliekšnis, sertifikātu par vidējo izglītību pieejamība plānota no 03.07.2025.**
- **Pieteikšanās** prioritāri viena līmeņa **CE vērtēšanai**, aizpildot anketu **VPS**.
- Vērtēšana plānota **no 04.06.2025.(standartizācijas sanāksmes diena) līdz 20.06.2025.**

Latviešu valoda

(optimālais līmenis)

Eksāmens latviešu valodā (optimālais mācību satura apguves līmenis) 2023./2024. m.g.

Kopvērtējums

1. un 2. daļas salīdzinājums latviešu valoda optimālais līmenis un augstākais līmenis

OL 1.daļa	AL 1.daļa	OL 2.daļa	AL 2.daļa
Teksta satura un valodas līdzekļu analīze	Zināšanas un teksta izpratne (Saturā integrēta sasaiste ar latviešu literatūras materiālu izmantošanu un analīzi; dažos uzdevumu nosacījumos ir iekļauti jautājumi, kas vidējās izglītības posmā tiek apgūti starpdisciplināri)	Tekstveide pārspriedums/argumentētā eseja	Tekstveide – tekstu salīdzināšana, ietverot obligātos satura komponentus
34 punkti/34% darba īpatsvara	20 punkti/25% darba īpatsvara	46 punkti/46% darba īpatsvara	60 punkti/75% darba īpatsvara
Viens teksts	Divi teksti	Jāveido viens teksts atbilstoši izvēlētajam žanram	Jāanalizē un jāsalīdzina divi teksti
Teksta apjoms 400 – 800 vārdu	Katra teksta apjoms 400 – 800 vārdu	Veidojamā teksta apjoms 300 – 350 vārdu	Veidojamā teksta apjoms 500 – 600 vārdu
Izpildes laiks – 80 minūtes	Izpildes laiks - 70 minūtes	Izpildes laiks – 120 minūtes	Izpildes laiks - 180 minūtes
Strukturēti 7 – 9 uzdevumi (izraksta, formulē, pamato, skaidro, veido noteiktas konstrukcijas teikumus, demonstrē viedokļa izpratni un argumentāciju, raksturo leksiskos un gramatiskos valodas līdzekļus u.tml.)	20 uzdevumi (atbilžu izvēle – lit. darba struktūra, kompozīcija, val. līdzekļu organizācija, stilistisko un emocionāli ekspresīvo valodas vienību lietojuma un autora individualitātes izpausmju tekstā izvērtējums un skaidrojums u.c.) N.B. Nav pielīdzināms svešvalodu lasīšanas prasmes testiem!!!	Argumentu izstrādei ir iespējams izmantot/neizmantot 1. daļā analizēto tekstu un/vai šim nolūkam piedāvāto 2.tekstu	Jāveic 1.daļā analizēto tekstu salīdzināšana, ietverot obligātos satura komponentus noteiktajā secībā

Eksāmens latviešu valodā un literatūrā augstākajā mācību satura apguves līmenī

Seminārs

2025.gada 23.aprīlī

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Latviešu valoda un literatūra (augstākais mācību satura apguves līmenis)

Latviešu valoda un literatūra Augstākais mācību satura apguves līmenis Centralizētā eksāmena programma

Saturs

1. Centralizētā eksāmena mērķis un adresāts	2
2.1. Sasniedzamo rezultātu veids un grupa	2
2.2. Satura modulis	4
2.3. Izziņas darbības līmenis	5
3. Eksāmena darba uzbūve	5
4. Piekļuves nosacījumi	7
5. Nepieciešamo resursu nodrošinājums	8
6. Vērtēšanas kārtība un kritēriji	8
7. Palīglīdzekļi, kurus atļauts izmantot eksāmena laikā	9
Pielikumi	10
1. pielikums 2. daļa (tekstveide) Tekstu analīze	10
2. pielikums. Piekļuves nosacījumu materiālu vērtēšanas kritēriji	14
Eseja	14
Teksta analīze	18
Diskusiju forums	21
Recenzija	23
Jaunrades darbs	26

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Latviešu valoda un literatūra (augstākais mācību satura apguves līmenis)

3. Eksāmena darba uzbūve

Eksāmenam ir divas daļas:

1. daļa – zināšanas un teksta izpratne (rakstos),
2. daļa – tekstu analīze (rakstos).

2.tabula. Eksāmena daļās iegūstamais punktu skaits un īpatsvars

Daļa	Uzdevumu skaits	Maksimālais punktu skaits	Daļas īpatsvars (%)	Izpildes laiks (min)
1. daļa. Zināšanas un teksta izpratne	20	20	25	70*
2. daļa. Tekstu analīze	1	40x1,5=60	75	180
Kopā	21	80	100	240

* 60 minūtes testa veikšanai un 10 minūtes atbilžu lapas aizpildīšanai

Eksāmenam darbam ir viens variants.

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Latviešu valoda un literatūra (augstākais mācību satura apguves līmenis)

Latviešu valoda un literatūra (augstākais mācību satura apguves līmenis)

Centralizētā eksāmena programma

2024./2025.m.g.

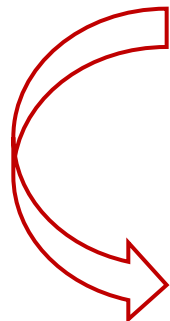
1. daļa. Zināšanas un teksta izpratne

Eksāmena 1.daļā skolēnam tiek piedāvāti divi iepriekš nezināmi teksti vai to fragmenti (turpmāk – teksti). Tekstu apjoms ir 400–800 vārdu. Piedāvātie teksti ir tematiski saistīti, bet žanriski atšķirīgi, viens no piedāvātajiem tekstiem ir daiļliteratūras teksts. Piedāvātie tekstu komplekti var būt kompilēti žanriski dažādi, piemēram, 1) daiļliteratūras teksts un publicistikas teksts; 2) daiļliteratūras teksts un populārzinātnisks teksts; 3) daiļliteratūras teksts un recenzija u. tml.

Eksāmenā izmanto tekstu oriģinālus, kurus atbilstoši eksāmena nosacījumiem var īsināt, teksti pamatā ir rakstīti literārajā valodā un var ietvert dažādu nacionālās valodas paveidu pazīmes. Tekstos ir ietverti daudzveidīgi valodas līdzekļi, lai tos var analizēt gan no semantiskā, gan no strukturālā, gan no stilistiskā viedokļa. Teksti ir saistīti ar kādu kultūrai būtisku personību, laikmetu vai reģionu, par ko liecina tekstos identificējamas kultūras zīmes, artefakti, simboli, varoņi, ieradumi, rituāli u.tml., tajos pietiekami spilgti izpaužas autora individuālais stils dažādos valodas līmeņos.

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

**CENTRALIZĒTAIS EKSĀMENS
LATVIEŠU VALODA UN LITERATŪRA
(augstākais mācību satura apguves līmenis)
2025. gada 26.maijs
DARBA NORISES DARBĪBU LAIKI**

**Latviešu valoda un literatūra
(augstākais mācību satura apguves līmenis)
Centralizētais eksāmens**

**Rakstu daļa
26. maijs plkst. 10.00**

Rakstu daļas saturs

Eksāmenam ir viens variants.

Skolēniem jāveic 20 uzdevumi eksāmena 1. daļā, 1 uzdevums eksāmena 2. daļā.

Eksāmena materiāli

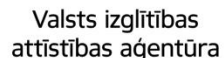
Skolēnam 1 A3 formāta (4 lpp.) darba lapa 1.daļai, 1 A4 (2 lpp.) atbilžu lapa 1.daļai un 1 A3 formāta (3 lpp.) **tekstu lapa 1. un 2.daļai.**

1 A4 formāta (1 lpp.) darba materiāla lapa un 1 A3 formāta (4 lpp.) atbilžu lapa 2.daļai.

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

11.00 11.00-11.10 (10 min)	Eksāmena vadītājs • paziņo 1. daļas izpildes laika beigas; • uzaicina skolēnus iepazīties ar atbilžu lapas aizpildīšanas noteikumiem un 1. daļas atbildes no skolēna darba lapas ierakstīt atbilžu lapā.
11.10	Eksāmena vadītājs • paziņo 1. daļas beigas; • savāc 1. daļas atbilžu lapas; • atgādina skolēniem, ka skolēna darba lapa un tekstu lapa ir jāatstāj uz galda un tās būs iespēja izmantot eksāmena 2.daļā; • pārliecinās, ka skolēna darba lapas un tekstu lapas tiek atstātas eksāmena norises telpā; • paziņo starpbrīdi.

												L	A	T	A	L
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	---	---	---	---	---

- A. Z. Skujiņa ceļojumi uz lodes.
- B. Autora sevis salīdzinājums ar Minhauzenu.
- C. Z. Skujiņa pārdomas par savu esamību, sava mūža un pasaules attiecībām.
- D. Z. Skujiņa stāsts par Minhauzenu.

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

LATAL

KODS

L A T A L

**EKSĀMENS LATVIEŠU VALODĀ
UN LITERATŪRĀ**
(augstākais mācību satura
apguves līmenis)
2024
SKOLĒNA ATBILŽU LAPA
1. daļa. Zināšanas un teksta
izpratne

Ar „X” atzīmē izvēlēto atbildi!

A B C D
1. ☐ ☐ ☒ ☐

A B C
2. ☒ ☐ ☐

A B C D
3. ☒ ☐ ☐ ☐

A B C D
4. ☐ ☐ ☒ ☐

A B C D
5. ☐ ☐ ☐ ☒

A B C
6. ☒ ☐ ☐

A B C
7. ☐ ☐ ☒

A B C D
8. ☒ ☐ ☐ ☐

A B C
9. ☐ ☒ ☐

A B C D
10. ☒ ☐ ☐ ☐

A B C
11. ☐ ☒ ☐

A B C D
12. ☐ ☒ ☐ ☐

A B C D
13. ☐ ☐ ☒ ☐

A B C D
14. ☒ ☐ ☐ ☐

A B C D
15. ☐ ☒ ☐ ☐

A B C
16. ☐ ☐ ☒

A B C
17. ☐ ☒ ☐

A B C D
18. ☐ ☒ ☐ ☐

A B C
19. ☐ ☒ ☐

A B C D
20. ☐ ☐ ☒ ☐

Kjūdu labojumam

A B C D
☐ ☐ ☐ ☐
☐ ☐ ☐ ☐
☐ ☐ ☐ ☐
☐ ☐ ☐ ☐
☐ ☐ ☐ ☐

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

11.20-11.25 	Eksāmena vadītājs • aicina skolēnus ienākt eksāmena telpā; • izdala skolēniem eksāmena 2. daļas atbilžu lapas, darba materiāla lapas; • uzaicina 2. daļas atbilžu lapās ierakstīt skolēna koda numuru visās tam paredzētajās vietās; • atgādina, ka tiks vērtēti tikai ieraksti atbilžu lapā; • atgādina, ka pēc eksāmena 2. daļas atbilžu lapas tiks nosūtītas uz VIAA, kur tās tiks skenētas un sagatavotas vērtēšanai tiešsaistē, tāpēc ieraksti atbilžu lapās jāveic ar pildspalvu, kuras serdenis vai tinte ir neizdzēšamā tumši zilā vai melnā krāsā; • atgādina, ka 2. daļas uzdevuma satura izpildē ir jāizmanto tekstu lapa ("1. un 2. daļa") un <u>ir iespēja izmantot 1. daļas darba lapu</u>; šajās lapās drīkst veikt pierakstus, pasvītrojumus vai citas piezīmes, izmantojot krāsu zīmuļus vai flomāsterus, ja tas ir nepieciešams; • atgādina, ka ir jāsaskaita vārdi uzrakstītajā tekstā, vārdu skaits jāieraksta tam paredzētajā vietā 2.daļas atbilžu lapā.
11.25–14.25 (180 min)	Skolēni veic eksāmena 2.daļu. Eksāmena vadītājs • <u>vps.gov.lv</u> elektroniski aizpilda izglītojamo kodu sarakstu – atzīmē skolēnu piedalīšanos eksāmena 2. daļā. Uzmetumus skolēni veic darba materiāla lapā. Tā uz VIAA nav jāsūta un ieraksti tajā netiks vērtēti.

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

AL 2.daļa, skolēna darbs 2024.g.

Atbilžu lapa

2. daļa. Tekstu analīze

Raksti tekstu analīzi (apjoms 500–600 vārdu), ievērojot tekstveides principus!

Salīdzini abus tekstus, ietverot noteiktos satura komponentus! (60 punkti)

Satura komponenti:

- temats, aktualitāte un problemātika;
- kultūras fakti/zīmes/simboli kultūrvēsturiskā konteksta interpretācijā;
- sasaiste ar citiem kultūras faktiem ārpus piedāvātajiem tekstiem;
- tekstu kompozīcija, žanriskās īpatnības;
- autora stilam tipiski valodas līdzekļi analizējamajos tekstos.

Kad teksts ir pabeigts, saskaiti vārdus tekstā un ieraksti vārdu skaitu tīrraksta lapā tam paredzētajā vietā.

Vārdu skaits:

814

Cilvēka dzīves esamība šajā pasaulē un mijiedarbība ar apūārt notiekošajiem procesiem ir apraustāwa Zigmunda Suijina esejas fragmentā „Jātnieus uz lodes”, taču Guntis Berelis savā recenzijā „... jātnieus uz lodes esmu es pats” vērtību veltā fontiem par raustwāgo autora stilu un personībām, uuras apcerējis raustnieus savās esejās. Abos tekstos ir līdzība aktualitātei un problemātikai, tomēr tekstus kompozīcija, gan žanriskās īpatnības ir atšķirīgas.

Pirmajā tekstā ir analizēta cilvēka dzīve un tās uztvere. Katram šūiet, ua eram nolēmti dzīvot tādā pasaulē, uāda tā ir, tomēr neapzināmies, ka mums ir iespēja veidot savu redzējumu citādāu. Arī otrā tekstā pieteiktās personības veidojušas atšķirīgu liudeni – kāds devies trimdā, bet kāds palicis Latvijas leutorijā. Gan vienā, gan otrā tekstā varētu minēt problemātiku – vai cilvēkam, uurs dzīvojis padomju Latvijā ir iespējams bijis iespējams uztvert pasauli citādāu no pārtējiem? Zigmunda Suijina esejas fragmentā galvenais varonis mūnējis, ka citādā pasaulē dzīvot neapūbētu, tāpat Guntis Berela recenzijā konstatētās personības paūlāwās apūārt notiekošajiem procesiem – darbi tua raustiti sociālreālisma žanrā, tomēr katrā no atbodaums zemteksts.

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Latviešu valoda un literatūra (augstākais mācību satura apguves līmenis)

Latviešu valoda un literatūra (augstākais mācību satura apguves līmenis)

Centralizētā eksāmena programma

2024./2025.m.g.

2. daļa. Tekstu analīze

Skolēns raksta tekstu analīzi (apjoms – 500–600 vārdu), kurā salīdzina divus tekstus, ar kuriem jau ir strādājis eksāmena 1.daļā. Tekstu var stilistiski un žanriski variēt, tomēr analīzes tekstam ir jābūt rakstītam literārajā valodā.

Veidojot tekstu analīzi, ir jāievēro tekstveides principi un tajā ir jāiekļauj noteiktie satura komponenti turpmāk **norādītajā secībā:**

- temats un problemātika;
- kultūras fakti/zīmes/simboli, to kontekstuālā nozīme un sasaiste ar citiem kultūras faktiem;
- tekstu žanrs un kompozīcija;
- autora valodas stils analizējamajos tekstos.

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Latviešu valoda un literatūra (augstākais mācību satura apguves līmenis)

Latviešu valoda un literatūra (augstākais mācību satura apguves līmenis)

Centralizētā eksāmena programma

2024./2025.m.g.

Pielikumi

1. pielikums 2. daļa (tekstveide) Tekstu analīze

Vērtēšanas kritēriji (40 punkti; iegūtajai punktu summai tiek piemērots koeficients, $40 \times 1,5 = 60$ punkti)

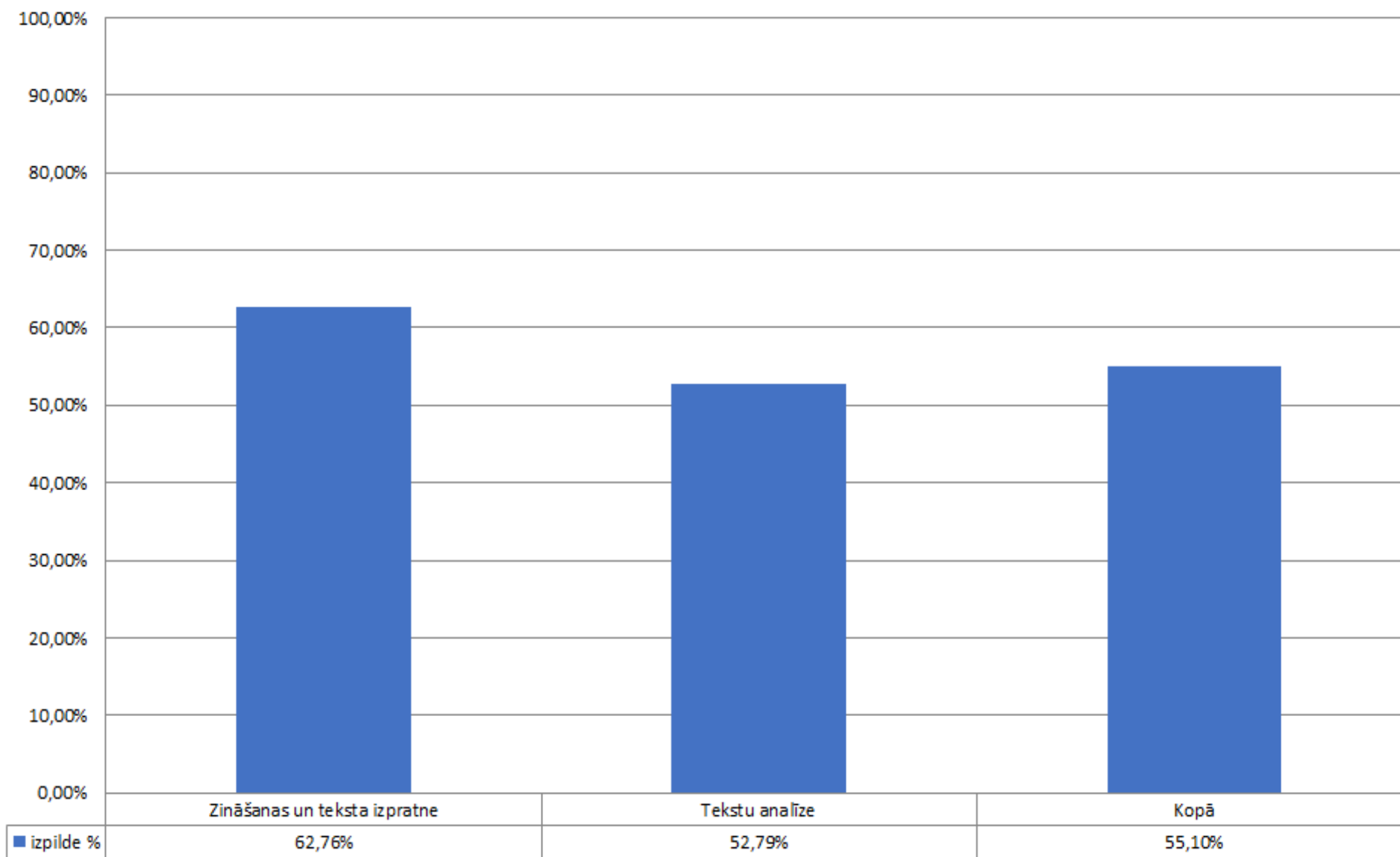
1. Zināšanas un izpratne

Vērtēšanas kritērijs	Snieguma apraksts, punkti			
	I	II	III	IV
1.1. Temata izpratne, Individualitāte un tekstu salīdzināšana **	1 punkts Temats nav raksturots vai raksturots virspusīgi. Teksts ir stereotipisks, šablonisks. Teksti analizēti atsevišķi, tie nav salīdzināti.	2 punkti Temats ir sašaurināts vai paplašināts. Tekstā fragmentāri vērojamas autora individualitātes izpausmes. Teksti ir salīdzināti, raksturotas kopīgās vai atšķirīgās tekstu pazīmes.	3 punkti Temats ir pietiekami raksturots teksta saturā. Teksta saturā izpaužas autora individualitāte. Teksti ir salīdzināti, raksturotas gan kopīgās, gan atšķirīgās tekstu pazīmes.	4 punkti Temats ir pietiekami raksturots un saistīts ar kādu sabiedrībā būtisku problēmu. Tekstā pārliecinoši izpaužas autora individualitāte, personība, uzskati un redzesloks. Teksti ir salīdzināti, raksturotas kopīgās un atšķirīgās tekstu pazīmes, piedāvājot saisti ar citiem kultūras faktiem ārpus piedāvātajiem tekstiem.
1.2. Kultūras fakti/ zīmes/ simboli, to kontekstuālā nozīme**	1 punkts Daļa no tekstā lietotajiem kultūras faktiem/ zīmēm/ simboliem ir nosaukta.	2 punkti Nozīmīgākie tekstā lietotie kultūras fakti/ zīmes/ simboli ir nosaukti, ir vispārīgi iezīmēta to saikne ar kultūrvēsturisku kontekstu.	3 punkti Nozīmīgākie tekstā lietotie kultūras fakti/ zīmes/ simboli ir raksturoti, ir analizēta to saikne ar kultūrvēsturisku kontekstu.	4 punkti Nozīmīgākie tekstā lietotie kultūras fakti/ zīmes/ simboli ir raksturoti, ir analizēta to saikne ar kultūrvēsturisku kontekstu, piedāvāts salīdzinājums ar citiem kultūras faktiem/ zīmēm/ simboliem.

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Eksāmens latviešu valodā un literatūrā (augstākais mācību satura apguves līmenis) 2023./2024. m.g.

Daļu salīdzinājums

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Latviešu valoda un literatūra (augstākais mācību satura apguves līmenis)

- ***Eksāmena norise plānota 26.05.***
- ***Sekmīgam vidējās izglītības posma noslēgumam CE jāsasniedz 20% sliekšnis, sertifikātu par vidējo izglītību pieejamība plānota no 03.07.2025.***
- ***Pieteikšanās*** prioritāri viena līmeņa ***CE vērtēšanai***, aizpildot anketu ***VPS***.
- ***Vērtēšana plānota no 06.06.2025. (standartizācijas sanāksmes diena) līdz 20.06.2025.***

Aktuālā informācija par latviešu valodas centralizēto eksāmenu vērtēšanu 2024./2025. mācību gadā

Seminārs

2025.gada 23.aprīlī

„Valsts pārbaudes darbi latviešu valodā 2024./2025. mācību gadā”

VĒRTĒTĀJI

- Pateicamies par atsaucību un vēlmi vērtēt skolēnu eksāmenu darbus 2024./2025.mācību gadā tiem pedagogiem, kuri ir pieteikušies vērtēšanai, šobrīd «unikālo» pieteikumu skaits ir 331. Pieteikuma anketa ir aktīva. Lūgums apsvērt iespēju piedalīties vērtēšanā.
- Ikkatra vērtētāja ieguldījums ir ļoti būtisks, lai kvalitatīvi, objektīvi un laicīgi tiktu novērtēti visu šī gada eksāmenu kārtotāju darbi (t.sk. Jūsu skolēnu darbi).
- VIAA (iepriekš VISC) datu bāzē par pedagogu profesionālo pilnveidi reģistrētie CE vērtētāji, kuriem ir 12h kursu apliecība un kuri ir pieteikušies vērtēšanai, saņem/saņems/ir saņēmuši vērtētāja līgumu.
- Vērtētāja līgumā minēti visu līmeņu eksāmeni un daļas, vērtēšanas periods – 13.05. – 20.06.2025.
- Minētie kursi tika organizēti 3 reizes - 2022.gadā par OL CE vērtēšanu un 2023. un 2024.g. par visu līmeņu (9.kl., OL, AL) vērtēšanu, kuru laikā dalībnieki veica pārbaudījumu - skolēnu darbu vērtēšanu.
- Normatīvais regulējums MK Nr. 398 "Noteikumi par centralizēto eksāmenu saturu un norises kārtību" XVI. sadaļas 126.punktā paredz, ka **piesaistītais eksāmena darbu vērtētājs ir nokārtojis** centra (šobrīd VIAA) izstrādāto **pārbaudījumu** un atbilst vismaz vienam no 126.1. - 126.4. punktos minētajām prasībām.
- Vērtētājiem, kas ir pieteikušies CE vērtēšanai, bet kuriem nav minēto kursu apliecības, ir piedāvāts novērtēt dažus 2024.g. CE skolēnu darbus atbilstoši vērtētāja izvēlētajam līmenim un eksāmena daļai, pēc rezultātu apkopošanas 28.04.- 30.04. potenciālajiem vērtētājiem tiks sagatavots un nosūtīts vērtētāja līgums no 06.05 – 09.05.

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Paldies!

Ineta Smilga

Valsts izglītības attīstības aģentūras

Valsts pārbaudījumu departamenta

Vispārējās izglītības valsts pārbaudījumu nodaļas vecākā eksperte

ineta.smilga@viaa.gov.lv

Tālrunis: 67814468